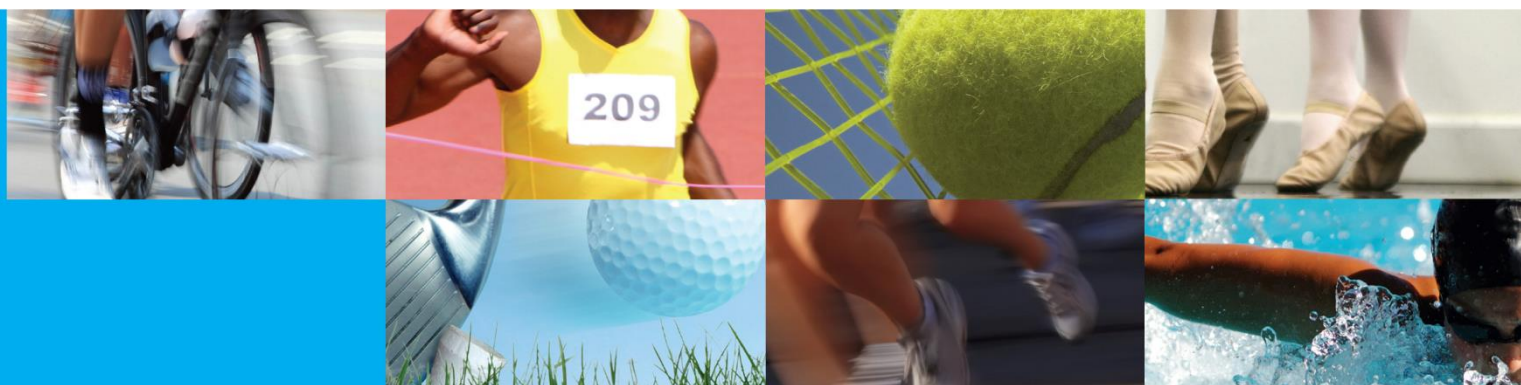

Verdiepingsonderzoek buurtsportcoaches 2016: tabellenrapportage

Zoë van Ginneken

Caroline van Lindert

Hugo van der Poel

Verdiepingsonderzoek buurtsportcoaches 2016: tabellenrapportage

Verdiepingsonderzoek naar processen en ervaren opbrengsten van de inzet van buurtsportcoaches op lokaal niveau

Met subsidie van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

**Zoë van Ginneken
Caroline van Lindert
Hugo van der Poel**

Met dank aan de betrokken buurtsportcoaches en maatschappelijke organisaties en gemeenten die aan het onderzoek hebben deelgenomen.

© *Mulier Instituut*
Utrecht, oktober 2016

Mulier Instituut
sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek

*Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht
+31 (0)30 721 02 20 | www.mulierinstituut.nl
info@mulierinstituut.nl | [@mulierinstituut](https://www.instagram.com/mulierinstituut)*

Inhoudsopgave

Samenvatting	7
1. Inleiding	11
1.1 Achtergrond	11
1.2 Doelstelling en onderzoeksvragen	12
1.3 Opzet van het onderzoek	12
1.4 Leeswijzer	14
2. Doelstellingen, inzet en werkzaamheden van de buurtsportcoach	17
2.1 Doelstellingen van buurtsportcoaches	17
2.2 Algemene taken en verantwoordelijkheden van de buurtsportcoach	19
2.3 Achtergrondkenmerken van de buurtsportcoach	21
2.4 Werkgeverschap en opleidingsniveau	21
2.5 Inzet van de buurtsportcoach naar sectoren en doelgroepen	23
2.6 Werkzaamheden voor de sectoren sport en onderwijs	25
2.7 Werkzaamheden voor overige sectoren	27
2.8 Betrokkenheid bij sportimpuls	28
2.9 Samenvatting	29
3. Inzet buurtsportcoach volgens betrokken organisaties	35
3.1 Kenmerken van betrokken organisaties	35
3.2 Doelstellingen van betrokken organisaties	38
3.3 Betrokkenheid buurtsportcoach	40
3.4 Samenwerking tussen organisaties	40
3.5 Activiteiten voor het onderwijs	43
3.6 Activiteiten vanuit sportorganisaties	45
3.7 Samenvatting	47
4. Het uitvoeringsproces	49
4.1 Ervaren met diverse aspecten van het werk	49
4.2 Samenwerking en betrokkenheid	52
4.3 Succes- en verbeterpunten volgens organisaties	56
4.4 Samenvatting	57
5. Opbrengsten van de inzet van buurtsportcoaches	61
5.1 Monitoring en evaluatie	61
5.2 Behaald resultaat op doelstellingen	62
5.3 Bereik van de doelgroep	66
5.4 Aanbod van sport- en beweegactiviteiten	66
5.5 Kwaliteit aanbod	67
5.6 Sport- en beweegdeelname	68
5.7 Meerwaarde buurtsportcoach en zichtbaarheid van effecten	70
5.8 Samenvatting	71
Literatuur	73
Bijlage 1 Methodische verantwoording	75
Bijlage 2. Overige tabellen	77

Samenvatting

Achtergrond en doel

Sinds 2008 kunnen gemeenten met cofinanciering van het Rijk combinatiefunctionarissen aanstellen om de sectoren onderwijs, sport en/of cultuur te verbinden en zo de sport- en cultuurdeelname te bevorderen. Begin 2012 is de regeling uitgebreid met buurtsportcoaches, met als opdracht om verbindingen te maken tussen sport- en beweegaanbieders en organisaties uit sectoren als zorg, welzijn, bedrijfsleven en kinderopvang, en om een passend sport- en beweegaanbod in de buurt te organiseren. De subsidieregeling draagt de naam 'Brede impuls combinatiefuncties' en is onderdeel van het programma Sport en Bewegen in de Buurt (SBB) van het ministerie van VWS. Het programma SBB en de buurtsportcoachregeling zijn verlengd tot en met 2018.

De inzet van buurtsportcoaches wordt gevolgd met verdiepingsonderzoeken. Het voorliggende rapport betreft de vijfde meting. De verdiepingsonderzoeken zijn geen effectmetingen, maar onderzoeken naar de inzet, werkzaamheden en ervaringen van de buurtsportcoaches en partners in de verschillende sectoren waarmee verbindingen worden gemaakt en waarmee wordt samengewerkt. Deze 5-meting bestond uit een online vragenlijst onder buurtsportcoaches (n=206) en betrokken organisaties (n=204) in zestien gemeenten. Behalve in deze tabellenrapportage worden de uitkomsten van dit onderzoek ook meegenomen in de SBB Monitor die jaarlijks verschijnt. De uitkomsten bieden zicht op de doelstellingen die op lokaal niveau worden nagestreefd door gemeenten, betrokken organisaties en buurtsportcoaches, welke werkzaamheden worden verricht, hoe de lokale samenwerking gestalte krijgt, hoe bereik van de gestelde doelen worden ingeschat, en welke succes- en faalfactoren men daarbij aanwijst. Met deze inzichten kan de werking van de subsidieregeling worden gevolgd en waar gewenst worden aangepast.

De leidende vragen bij dit onderzoek zijn:

1. Voor welke taken worden buurtsportcoaches op lokaal niveau ingezet?
2. Welke lokale succes- en faalfactoren kunnen worden onderscheiden bij de inzet van buurtsportcoaches?
3. Welke beoogde en onvoorziene opbrengsten heeft die inzet volgens buurtsportcoaches en direct betrokkenen?
4. Hoe kunnen we de opbrengsten waarderen in het licht van de doelstellingen van het landelijke en lokale beleid?

Voor welke taken worden buurtsportcoaches op lokaal niveau ingezet?

In lijn met de (landelijke) doelstellingen om verbindingen tot stand te brengen tussen sport en sectoren als onderwijs, zorg en welzijn, en zo de mogelijkheden tot sporten en bewegen te vergroten voor de doelgroepen met een achterstand in sport- en beweegdeelname, zijn veruit de meeste buurtsportcoaches bezig met het verbinden van sectoren en het organiseren en coördineren van (beweeg)activiteiten. In lijn met de vorige metingen gaat de meeste aandacht daarbij nog steeds uit naar de verbinding school/onderwijs en sport en cultuur, maar zien we ook steeds vaker dat de verbinding gezocht wordt met de andere sectoren. Verder voeren - afhankelijk van de sector waarin ze werkzaam zijn - de helft tot drie kwart van de buurtsportcoaches uitvoerende taken uit, en in wat mindere mate taken op het gebied van communicatie, ontwikkeling van activiteiten en monitoring en evaluatie. Deze taken liggen deels in het verlengde van de landelijke doelstellingen, maar deels ook in het verlengde van lokale en 'eigen' doelstellingen, zoals verbetering van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs en beweegaanbod, vermindering van overgewicht en dat kinderen en jongeren hun talenten ontdekken.

Welke lokale succes- en faalfactoren kunnen worden onderscheiden bij de inzet van buurtsportcoaches?

Over het algemeen zijn betrokkenen tevreden over de lokale implementatie van de regeling. Voor bijna iedereen (87%) zijn de taken van de buurtsportcoaches helder en drie kwart acht de te behalen doelstellingen realistisch en haalbaar. Iets minder, maar nog steeds twee derde van de betrokkenen meent dat de gevolgde aanpak of werkwijze goed is onderbouwd, een kwart oordeelt hierover neutraal. De buurtsportcoaches beschikken naar eigen zeggen over de benodigde kennis en vaardigheden (95%), ervaren voldoende ruimte om hun eigen aanpak/werkwijze te volgen (93%) en ervaren steun van collega's en leidinggevendenden (88%). Ook zaken als werkgeverschap (74% eens) en aanwezigheid van (voldoende) materialen (76% eens) zijn behoorlijk goed geregeld.

Het beeld dat al met al uit de antwoorden naar voren komt is dat de implementatie van de regeling goed verloopt en dat het in de werksetting van de buurtsportcoaches in zeker vier van de vijf gevallen goed geregeld is. De belangrijkste faalfactoren die in deze setting worden genoemd zijn de (geringe) ouderbetrokkenheid en de moeite die het kost om doelgroepen te enthousiasmeren. Dat is echter niet direct aan de regeling gekoppeld, maar heeft te maken met de aard van het aan te pakken probleem. Achterblijvende sport- en beweegdeelname heeft in hoge mate te maken met socialisatie in een omgeving waar rolmodellen en stimulans door relevante anderen (zoals ouders, broers en zussen), ontbreken. De implicatie hiervan is dat kennis van dit probleem aandachtspunt moet zijn in de opleiding en aansturing van buurtsportcoaches, en dat moet worden ingezet op de ontwikkeling van (en/of aanpassing van bestaande) interventiestrategieën, waarin de versterking van ouderbetrokkenheid wordt meegenomen. Een ander aandachtspunt (succesfactor) is verbetering van de communicatie (met de doelgroep en betrokken instellingen) en communicatievaardigheden van betrokkenen. Waar de directe werksetting goed geregeld is, lijkt wat meer twijfel te bestaan over de context van die werksetting, en in het bijzonder de continuïteit op lange termijn. Slechts een kwart van de betrokkenen heeft er vertrouwen in dat op termijn de (co)financiering van de regeling is gegarandeerd. Dit terwijl drie kwart van de buurtsportcoaches ervaart dat er draagvlak is voor hun activiteiten en een kleine helft vindt dat er nu al te weinig tijd en middelen zijn om alle ambities te realiseren.

Welke beoogde en onvoorziene opbrengsten heeft de inzet volgens buurtsportcoaches en direct betrokkenen?

Over het algemeen geven buurtsportcoaches aan meer duidelijke resultaten te zien dan de vertegenwoordigers van betrokken organisaties, die op wat meer afstand staan van de (uitvoerings)praktijk. De meest duidelijke resultaten en effecten worden gezien bij het stimuleren van sport- en beweegaanbod op scholen, bij sporten en bewegen in de buurt, uitbreiding van het aanbod voor specifieke doelgroepen, verbeteren van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs en kinderen en jongeren hun talenten laten ontdekken. Minder dan de helft van de buurtsportcoaches ziet duidelijk meer mensen lid worden van sportverenigingen. Een deel van de betrokkenen geeft aan het niet te weten of bepaalde doelstellingen worden bereikt.

In lijn met voorgaande metingen zijn zeven op de tien betrokkenen in het algemeen behoorlijk tevreden over het bereiken van de beoogde doelgroepen. Bijna acht op de tien buurtsportcoaches onderschrijven de stelling dat de effecten van hun werk duidelijk zichtbaar zijn, hetgeen wordt beaamd door twee derde van de betrokken organisaties. Bijna evenveel van die organisaties geven aan de buurtsportcoaches van (zeer) grote meerwaarde te zien voor het functioneren van hun organisatie.

Onvoorziene opbrengsten worden niet genoemd. Of het zou het hierboven genoemde inzicht moeten zijn dat het van cruciaal belang is om aanpakken en interventies te ontwikkelen om de doelgroepen en hun directe sociale omgeving voor sporten en bewegen te enthousiasmeren.

Hoe kunnen we de opbrengsten waarderen in het licht van de doelstellingen van het landelijke en lokale beleid?

We stellen vast dat de landelijke doelstellingen lokaal zijn overgenomen, dat activiteiten worden ondernomen om die doelstellingen te realiseren en dat betrokken buurtsportcoaches en organisaties duidelijk effecten van hun inspanningen waarnemen. Om sport met andere sectoren te verbinden, besteden buurtsportcoaches enerzijds veel tijd aan taken als organiseren en coördineren. Die verbindingen komen ook feitelijk tot stand en vertegenwoordigers van die andere sectoren geven aan de meerwaarde van die verbindingen te zien en betrokken te zijn geraakt bij sport- en beweegactiviteiten voor (hun) specifieke doelgroepen. Daarnaast stoppen de buurtsportcoaches veel tijd in uitvoerende taken, zoals het verzorgen van lessen en clinics, en het organiseren van dergelijke activiteiten. Daarmee vergoten ze het aanbod van sport- en beweegmogelijkheden (vaak voor specifieke doelgroepen zoals jeugd) vooral bij scholen en in mindere mate in de buurt. Dit zijn opbrengsten van de buurtsportcoachregeling die direct bijdragen aan het bereiken van de twee belangrijkste doelstellingen van het SBB-programma.

Bij deze bevinding zijn enkele kanttekeningen op zijn plaats. Ten eerste zijn de landelijke doelstellingen niet SMART geformuleerd en kunnen we met dit verdiepingsonderzoek niet onomstotelijk vaststellen of de doelstellingen door toedoen van het beleid zijn behaald, laat staan in welke mate of hoe doelmatig. We constateren wel dat naar deze doelstellingen wordt toegewerkt en dat de direct betrokkenen en uitvoerenden redelijk tevreden zijn over zowel de condities waaronder dat gebeurt, als de mate waarin effecten van het werk voor hen duidelijk zijn.

Ten tweede wordt genoemd dat doelgroepen en ouders/verzorgers niet gemakkelijk zijn te enthousiasmeren om deel te nemen aan sport en bewegen. Dit is precies de factor die veel van de achterstanden in sport- en beweegdeelname in Nederland verklaart, en daarmee een aanwijzing dat de buurtsportcoaches op de kern van het probleem zijn gestoten en aan het verschil werken dat moet worden gemaakt. Ten derde is er onzekerheid over de continuïteit van de (co)financiering, en een aanzienlijk deel van de buurtsportcoaches heeft de wens meer tijd en geld in de activiteiten te kunnen stoppen, teneinde een groter aantal inactieven te kunnen verleiden tot meer sporten en bewegen. Dit geeft indirect aan dat de wens leeft om effectieve aanpakken op te schalen.

Toch geeft ongeveer twee derde van de buurtsportcoaches aan het eens te zijn met de stelling dat de aanpakken of werkwijzen om de doelstellingen en doelgroepen te bereiken goed zijn onderbouwd en uitgewerkt. Echter een kwart van de buurtsportcoaches geeft aan te werken met interventies die op de menukaart Sport en Bewegen staan, terwijl de helft niet op de hoogte is van het bestaan hiervan. Aan de ene kant zijn dit aardige scores voor een nieuw beroep en beroepsveld, aan de andere kant zit hier nog wel enige ruimte voor verbetering. Hoe vaker een onderbouwde (liefst: bewezen effectieve) aanpak wordt gevolgd, hoe meer sprake zou moeten zijn van bereik van doelstellingen en doelgroepen. Tot slot heeft de landelijke regeling ook geleid tot het formuleren van aanvullende lokale doelstellingen in aanvulling op de landelijke doelstellingen. Dit is een belangrijke aanwijzing dat het landelijke beleid tot een impuls in de lokale beleidsontwikkeling en tot maatwerk in de lokale beleidsuitvoering heeft geleid.

1. Inleiding

Sinds 2008 kunnen gemeenten met cofinanciering van het Rijk (ministeries VWS en OCW) hun lokale sport- en beweegbeleid een impuls geven door combinatiefunctionarissen aan te stellen. Tot 2012 hadden de combinatiefunctionarissen, zoals ze toen werden genoemd, vooral het doel om de sectoren onderwijs, sport en/of cultuur te verbinden. De doelgroep betrof jongeren tot achttien jaar. Begin 2012 is de regeling uitgebreid naar buurtsportcoaches. Zij kregen als specifieke opdracht om passend sport- en beweegaanbod in de buurt te organiseren en een verbinding te maken tussen sport- en beweegaanbieders en organisaties uit andere sectoren zoals zorg, welzijn, kinderopvang en het bedrijfsleven. Buurtsportcoaches kunnen worden ingezet voor alle inwoners van een gemeente. Ze zijn dus breder inzetbaar, waardoor de naam van de regeling veranderde van 'Impuls Brede scholen, sport en cultuur' in 'Brede impuls combinatiefuncties'. De regeling maakt sinds 2012 deel uit van het bredere VWS-programma Sport en Bewegen in de Buurt (SBB). Met dit programma wil het kabinet realiseren dat voor iedere Nederlander een passend sport- en beweegaanbod in de eigen buurt aanwezig is dat veilig en toegankelijk is. Het streven is om tot en met 2016 2.900 fte aan combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches te realiseren. Het programma SBB en de buurtsportcoachregeling¹ zijn inmiddels verlengd tot en met 2018. Zie voor meer informatie de SBB Monitor 2016 (Van Lindert, Pulles en Van der Poel, 2016).

1.1 Achtergrond

Om meer inzicht te krijgen in de lokale uitvoering van de buurtsportcoachregeling voeren Mulier Instituut en Kennispraktijk met subsidie van het ministerie van VWS sinds 2011 een lokaal verdiepingsonderzoek uit bij achttien gemeenten naar de ervaringen met de inzet van buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen. In de afgelopen jaren zijn hiervan vier rapportages verschenen (Von Heijden et al., 2011; Von Heijden et al., 2012; Von Heijden et al., 2013; Pulles et al., 2014). De metingen bestonden uit vragenlijstonderzoek en groepsgesprekken met buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen en hun coördinatoren en met organisaties die bij hun inzet zijn betrokken. In de huidige rapportage zijn de resultaten van de laatste meting in het kader van dit verdiepingsonderzoek in tabelvorm weergegeven. Het betreft de resultaten van het vragenlijstonderzoek dat in zestien gemeenten is uitgezet onder eerder genoemde groepen. Ten opzichte van de meting in 2014 is een gemeente afgevallen en had een gemeente de contactgegevens niet op tijd aangeleverd waardoor participatie niet mogelijk was.

Het huidige vragenlijstonderzoek maakt inmiddels deel uit van een breder evaluatieonderzoek naar de lokale implementatie en opbrengsten van de buurtsportcoachregeling dat het Mulier Instituut samen met acht sporthogescholen in 2016 en 2017 met subsidie van het ministerie van VWS uitvoert (Evaluatie Buurtsportcoach 2016-2017.²). Daarvoor worden bij 34 gemeenten casestudies uitgevoerd. Een deel van de gemeenten uit het lokaal verdiepingsonderzoek is ook casegemeente in deze studie. De enquêtes die zijn uitgezet bij de gemeenten van het verdiepingsonderzoek zullen ook bij de casegemeenten van de bredere evaluatiestudie worden gebruikt voor de buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen en hun

¹ In deze tabellenrapportage gebruiken we de term 'buurtsportcoachregeling' of 'regeling buurtsportcoaches'. Hiermee wordt uiteraard ook de inzet van combinatiefunctionarissen bedoeld.

² Zie voor meer informatie over dit onderzoek <http://www.mulierinstituut.nl/projecten/sport-en-bewegen-de-buurt/evaluatie-buurtsportcoaches-2016-2017/>

coördinatoren, en de betrokken organisaties. In 2017 wordt een uitgebreide rapportage over het bredere evaluatieonderzoek naar de lokale implementatie van de buurtsportcoachregeling verwacht, waarin ook de resultaten van het vragenlijstonderzoek worden opgenomen.

In dit tabellenrapport richten we ons primair op de regeling 'Brede impuls combinatiefuncties', van waaruit buurtsportcoaches worden aangesteld. Lokale sportaanbieders kunnen startsubsidies krijgen uit nog een tweede regeling binnen het programma SBB om meer mensen te laten bewegen: de Sportimpuls. Bij een deel van de Sportimpulsprojecten zijn ook buurtsportcoaches betrokken. De resultaten van een verdiepingsonderzoek naar Sportimpulsprojecten worden beschreven in andere rapportages (zie Cevaal et al., 2014; Boers et al., 2016).

In het onderhavig onderzoek zijn voor het eerst ook coördinatoren van buurtsportcoaches bevraagd, dit is in voorgaande onderzoeken niet expliciet gedaan. We gebruiken in de huidige meting zoveel mogelijk de overkoepelende term buurtsportcoaches. Hiermee worden nadrukkelijk ook de combinatiefunctionarissen en coördinatoren van buurtsportcoaches bedoeld. Alleen daar waar een onderscheid tussen verschillende groepen interessant is, gebruiken we expliciet de verschillende termen naast elkaar.

1.2 Doelstelling en onderzoeksvragen

Dit vragenlijstonderzoek beoogt zicht te krijgen op de ervaringen van buurtsportcoaches en samenwerkingspartners met werkzaamheden en opbrengsten op lokaal niveau. Een belangrijk doel van het onderzoek is zicht krijgen op succes- en faalfactoren bij de inzet van buurtsportcoaches. De uitkomsten van het onderzoek kunnen aanknopingspunten bieden om het landelijke beleid doelmatiger in te zetten en kan door lokale beleidsmakers worden toegepast om beleidskaders inhoud te geven.

Onderzoeksvragen

Het verdiepingsonderzoek geeft antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

1. Voor welke taken worden buurtsportcoaches op lokaal niveau ingezet?
2. Welke lokale succes- en faalfactoren kunnen worden onderscheiden bij de inzet van buurtsportcoaches?
3. Welke beoogde en onvoorziene opbrengsten heeft die inzet volgens buurtsportcoaches en direct betrokkenen?
4. Hoe kunnen we de opbrengsten waarderen in het licht van de doelstellingen van het landelijke en lokale beleid?

In de samenvatting van dit onderzoek formuleren we een bondig antwoord op deze vragen.

1.3 Opzet van het onderzoek

Het vragenlijstonderzoek is uitgezet in zestien gemeenten. Zie bijlage I voor meer informatie over de methodische verantwoording. In deze gemeenten is een online enquête uitgezet onder buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen en hun coördinatoren, en organisaties die bij hun inzet zijn betrokken. Bij deze meting zijn geen groepsgesprekken georganiseerd. Deze vinden later plaats in het kader van het bredere evaluatieonderzoek naar de lokale implementatie van de buurtsportcoachregeling.

Context van de gemeenten

In tabel 1.1 is het moment af te lezen waarop gemeenten zijn gestart met de uitvoering van de regeling 'Brede Impuls Combinatiefuncties'. Gemeenten in tranche 1 zijn gestart in 2008, gemeenten in tranche 2 in 2009 en gemeenten in tranche 3 of hoger zijn vanaf 2010 gestart. In tabel 1.1 is verder het beoogde aantal FTE (norm) buurtsportcoaches opgenomen op basis van de financiering die gemeenten van het Rijk ontvangen.

Tabel 1.1 Deelnemende gemeenten naar tranche en aantal FTE aan buurtsportcoaches

Gemeente	Tranche	Norm FTE buurtsportcoaches
Amersfoort	1	31,23
Amsterdam	1	127,35
Den Haag	1	90,69
Utrecht	1	49,74
Venlo	1	18,86
Zwolle	1	23,16
Delft	2	15,10
Hoorn	2	12,37
Roermond	2	8,68
Roosendaal	2	15,18
Vlaardingen	2	12,90
Smallingerland	3	8,29
Utrechtse Heuvelrug	3	9,89
Berkelland	4	9,34
Horst aan de Maas	4	8,65
Dronten	5 ³	8,93

Bron: Gemeentefonds, decembercirculaire 2015.

Vragenlijsten en respons

Er zijn online vragenlijsten uitgezet onder buurtsportcoaches en maatschappelijke organisaties die bij de inzet van buurtsportcoaches betrokken waren. In 2016 ging het om scholen, sportverenigingen, culturele organisaties en overige organisaties, zoals zorg- en welzijnsinstellingen en het bedrijfsleven. Voor beide doelgroepen zijn verschillende vragenlijsten ontwikkeld. De vragenlijsten van de vorige meting zijn als basis gebruikt. Met het oog op de ontwikkelingen in de regeling sinds 2014 en de vraag naar meer inzicht in resultaten, zijn vragen herhaald, aangepast dan wel nieuw opgenomen. In de zestien deelnemende gemeenten hebben in totaal 206 buurtsportcoaches en 204 vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties de vragenlijst ingevuld. Dat is een netto respons van respectievelijk 42 en 16 procent, zie tabel 1.2. De netto respons valt lager uit dan in 2014.

³ In decembercirculaire 2015 staat dat Dronten onder tranche 2 valt. Dat klopt volgens onze informatie niet.

Tabel 1.2 Responsoverzicht van buurtsportcoaches en betrokken organisaties

Gemeente	Totaal uitgenodigd	Bruto respons (incl. niet bruikbare data)	Netto respons (bruikbare data)	Netto respons (%)
Buurtsportcoaches	494	332	206	42
Betrokken organisaties (sport, onderwijs, cultuur, overig)	1247	328	204	16

Vergelijkbaarheid met eerdere metingen

Veranderingen in de vragenlijst maken vergelijking met voorgaande metingen minder betrouwbaar. Bovendien hebben ook coördinatoren van buurtsportcoaches en/of combinatiefunctionarissen aan deze meting deelgenomen, dit is in eerdere metingen niet het geval geweest. Daarnaast hebben ten opzichte van voorgaande jaren twee gemeenten minder aan het onderzoek deelgenomen. Ook om die reden is vergelijking van de resultaten in dit onderzoek met voorgaande metingen indicatief en niet overal mogelijk.

1.4 Leeswijzer

In deze rapportage zijn tabellen opgenomen. Deze zijn afgeleid van de resultaten uit de twee online enquêtes. De tabellen zijn, in navolging van voorgaande rapportages over het verdiepingsonderzoek buurtsportcoaches, als volgt naar onderwerp in de rapportage gerangschikt:

- Hoofdstuk 2: doelstellingen, inzet en werkzaamheden van buurtsportcoaches;
- Hoofdstuk 3: de inzet van buurtsportcoaches vanuit het perspectief van de betrokken organisaties;
- Hoofdstuk 4: het uitvoeringsproces vanuit het perspectief van de buurtsportcoaches en de betrokken organisaties;
- Hoofdstuk 5: ervaren opbrengsten van buurtsportcoaches en betrokken organisaties.

De belangrijkste resultaten zijn telkens aan het eind van het hoofdstuk samengevat. In de samenvatting aan het begin van dit rapport zijn de subvragen beantwoord op basis van de uitkomsten van het verdiepingsonderzoek zoals gepresenteerd in de volgende hoofdstukken.

Bij alle tabellen staat in de tabelkop vermeld op hoeveel respondenten (de n) de cijfers zijn gebaseerd. De aantallen verschillen vanwege de groep respondenten waar de vraag voor bedoeld was, zie tabel 1.3. In sommige gevallen is de vraag alleen bedoeld voor coördinatoren (n=41), of juist enkel voor buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen (n=175). Ook de sector waarin iemand werkzaam is kan bepalen of een vraag wel of niet gesteld is, zie tabel 1.4. Wanneer alle respondenten bedoeld worden (buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen en coördinatoren) dan wordt in de tabelkop de term buurtsportcoaches gebruikt (n=206). Wanneer zowel buurtsportcoaches als combinatiefunctionarissen worden bedoeld, dan wordt in de tabelkop de term buurtsportcoach gebruikt, zie ook tabel 2.1.

Tabel 1.3 Respondenten naar soort functie (in aantallen)

Buurtspportcoaches (buurtspportcoaches, combinatiefunctionarissen én coördinatoren)	206
Coördinatoren (kunnen hun functie combineren met die van buurtspportcoach of combinatiefunctionaris)	41
Buurtspportcoaches (buurtspportcoaches en combinatiefunctionarissen)	175

In de tabellen maken we soms een vergelijking naar sectoren waarin buurtspportcoaches werkzaam zijn of zijn vragen alleen aan buurtspportcoaches in een bepaalde sector gesteld. In de tabelkop of in de kolommen vermelden we steeds het aantal respondenten (de n) waarop het resultaat betrekking heeft. We hebben vier sectoren onderscheiden, te weten: sport, kunst en cultuur, onderwijs en overig. Onder overig verstaan we de buurtspportcoaches die werkzaam zijn voor sectoren als welzijn, zorg, kinderopvang, etc. In tabel 1.4 is daarvan een overzicht opgenomen. Percentages tellen niet op tot honderd procent, omdat buurtspportcoaches in meerdere sectoren werkzaam kunnen zijn.

Tabel 1.4 Sectoren waarin buurtspportcoaches werkzaam zijn (in procenten en aantallen, n=175)

Sector	Percentage	Aantal
Sport	90	157
Kunst en cultuur	10	17
Onderwijs	82	143
Overig (o.a. welzijn, zorg, kinderopvang, bedrijfsleven)	62	108

Daar waar we niet in de tabel een onderscheid naar sectoren hebben gemaakt, maar waar wel interessante verschillen te melden zijn, is dit in de tekst onder de tabel vermeld.

Het komt vaker voor dat meerdere antwoorden mogelijk zijn, in dat geval tellen de percentages niet op tot honderd procent. Wanneer dit van toepassing is, is dit terug te vinden in de tabelkop waar 'meer antwoorden mogelijk' staat. Er moet steeds gelezen worden: X-aantal procent heeft het antwoord op deze vraag aangekruist.

2. Doelstellingen, inzet en werkzaamheden van de buurtsportcoach

In dit hoofdstuk zijn de tabellen opgenomen die gebaseerd zijn op de enquêtevragen naar de inzet en de werkzaamheden van de buurtsportcoach. De resultaten zijn gebaseerd op de antwoorden van 206 buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen en coördinatoren binnen de zestien deelnemende gemeenten. We hebben combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches in dit onderzoek samengenomen. Daarnaast is een aantal vragen alleen aan coördinatoren van buurtsportcoaches gesteld en een aantal vragen aan zowel buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen als coördinatoren van buurtsportcoaches. Daar waar een onderscheid tussen beide groepen relevant is, wordt dit expliciet in de tabel aangegeven en gebruiken we beide termen naast elkaar. Het hoofdstuk sluit af met een opsomming van de belangrijkste bevindingen.

2.1 Doelstellingen van buurtsportcoaches

De inzet van buurtsportcoaches is gekoppeld aan een aantal landelijke doelstellingen. Van oorsprong was de inzet van combinatiefunctionarissen gericht op het vergroten van het aantal brede scholen, het versterken van de maatschappelijke functie van sportverenigingen, het stimuleren van dagelijks sportaanbod op en rond school en het bevorderen dat de jeugd vertrouwd raakt met kunst en cultuur, en daarin actief participeert. Met de uitbreiding van de regeling in 2012 en de koppeling aan het programma SBB, is het accent meer komen te liggen op het stimuleren dat meer mensen in de buurt kunnen sporten en bewegen, en op het leggen van verbindingen tussen de sportsector en andere sectoren zoals onderwijs, welzijn, zorg, kinderopvang, jeugdzorg en het bedrijfsleven. Lokaal zijn echter ook nog andere doelstellingen denkbaar die meer op de lokale situatie inspelen.

Landelijke doelstellingen van buurtsportcoaches

Aan alle buurtsportcoaches (buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen en coördinatoren) is allereerst gevraagd aan te geven welke landelijke doelstellingen hun gemeente naar hun idee nastreeft. De resultaten zijn opgenomen in de eerste kolom van tabel 2.1. Vervolgens is gevraagd aan welke doelstellingen zij zelf met hun inzet als buurtsportcoach bijdragen. Deze resultaten zijn opgenomen in de derde kolom van tabel 2.1. In hoofdstuk 3 is opgenomen welke landelijke doelen betrokken organisaties bij de inzet van buurtsportcoaches nastreven. In hoofdstuk 5 (Opbrengsten) is de tabel opgenomen waarin te zien is in hoe buurtsportcoaches het behaalde resultaat op deze landelijke doelstellingen inschatten.

Tabel 2.1 Landelijke doelstellingen die de gemeente naar het idee van de buurtsportcoach nastreeft en waaraan buurtsportcoaches met hun inzet aan bijdragen (meer antwoorden mogelijk, in procenten, n=206)

	Streeft mijn gemeente na	Draag ik met mijn inzet aan bij
Stimuleren dat meer mensen kunnen sporten en bewegen in de buurt	91	80
Stimuleren dat meer mensen lid worden van een sportvereniging/-organisatie	88	82
Versterking van sportverenigingen met het oog op hun maatschappelijke functie	81	60
Stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen	80	67
Verbindingen leggen tussen sport en andere sectoren zoals onderwijs, cultuur, welzijn, zorg, kinderopvang en bedrijfsleven	77	69
Uitbreiding van het aantal brede scholen met een sport- en cultuuraanbod	57	33
Stimuleren van actieve kunstbeoefening onder jongeren	38	15
Jeugd tot 18 jaar vertrouwd laten raken met een of meer kunst- en cultuurvormen	38	17

Lokale doelstellingen

Naast de landelijke doelstellingen streven veel gemeenten en buurtsportcoaches ook eigen lokale doelstellingen na. In de tweede kolom van tabel 2.2 is aangegeven welke lokale doelstellingen de gemeente naar het idee van de buurtsportcoach nastreeft. In de derde kolom van tabel 2.2 is opgesomd aan welke lokale doelen buurtsportcoaches zelf een bijdrage met hun inzet leveren. In hoofdstuk 3 is opgenomen welke lokale doelen betrokken organisaties nastreven bij de inzet van buurtsportcoaches. In hoofdstuk 5 is weergegeven hoe buurtsportcoaches het behaalde resultaat op deze doelstellingen inschatten.

Tabel 2.2 Lokale doelstellingen die de gemeente naar het idee van de buurtsportcoach nastreeft en waaraan buurtsportcoaches met hun inzet bijdragen (meer antwoorden mogelijk, in procenten, n=206)

	Streeft mijn gemeente na	Draag ik met mijn inzet aan bij
Het verminderen van overgewicht van specifieke doelgroepen	85	68
Stimuleren van de sport- en beweegdeelname van specifieke doelgroepen	83	76
Uitbreiding van het sport- en beweegaanbod voor specifieke doelgroepen	82	77
De doorstroming naar sportverenigingen stimuleren	79	81
Bevorderen van de leefbaarheid in de buurt of gemeente	76	43
Stimuleren van de maatschappelijke participatie van buurtbewoners	73	41
Vergroten van samenwerking tussen organisaties in mijn gemeente	73	67
Vergroten van de samenwerking met sociale wijkteams in mijn gemeente	68	37
Kinderen en jongeren hun talenten en mogelijkheden laten ontdekken	68	74
Verbeteren van de kwaliteit (pedagogisch, methodisch, didactisch) van sport- en beweegaanbod aan specifieke doelgroepen	67	57
De kwaliteit van het bewegingsonderwijs verbeteren	64	49
Vergroten van betrokkenheid van ouders	64	72
Het verminderen van de zorgbehoefte van specifieke doelgroepen	61	38
Vergroten van de vaardigheden van vrijwilligers/medewerkers binnen de betrokken organisaties	60	52
Verbeteren van de sociale competenties van specifieke doelgroepen	54	37
Vergroten van de ontwikkelmogelijkheden van jeugdige sporttalenten	47	33
Kinderen die dat niet van huis uit meekrijgen laten kennismaken met cultuur	45	21
Vergroten van het aantal kinderen dat lid is van een culturele organisatie/een cursus volgt bij een culturele organisatie	41	16
Uitbreiding van het aanbod van culturele activiteiten	37	15
Verbeteren van de kwaliteit van het cultuuraanbod voor kinderen	37	12
De doorstroming naar culturele instellingen stimuleren	35	12
Vergroten van de ontwikkelmogelijkheden van jeugdige culturele talenten	34	11

Toelichting: De doelen die te maken hebben met kunst en cultuur zijn minder vaak aangekruist vanwege het lage aantal respondenten dat zich op deze sector richt.

2.2 Algemene taken en verantwoordelijkheden van de buurtsportcoach

Aan buurtsportcoaches is gevraagd welke algemene taken zij voor organisaties in de verschillende sectoren (sport, kunst en cultuur, onderwijs, overig, zoals welzijn) vervullen, zie tabel 2.3.

Tabel 2.3 Algemene werkzaamheden van buurtsportcoaches naar sectoren (meer antwoorden mogelijk, in procenten)

	Sport (n=157)	Kunst en cultuur (n=17)	Onderwijs (n=143)	Overig (n=108)
Coördineren (afstemmen van mensen en activiteiten)	73	65	65	53
Verbinden (samenwerkingsverbanden leggen of verbeteren)	86	82	76	81
Organiseren (organiseren en plannen van activiteiten/aanbod)	74	76	73	60
Ontwikkelen (van nieuwe activiteiten/producten/leerlijnen)	64	76	54	48
Uitvoeren (begeleiden van lessen/activiteiten/clinics)	55	41	73	56
Opleiden (van vrijwilligers/trainers/coaches/begeleiders/docenten/medewerkers, etc.)	47	24	29	27
Ondersteunen (van managers/bestuurders, beleidsmatig/organisatorisch)	39	24	13	15
Ondersteunen (van vrijwilligers/technisch kader/trainers, e.d.)	46	53	41	34
Communiceren (promoten en zichtbaar maken van aanbod en resultaten)	69	65	62	51
Monitoren en evalueren (van proces en opbrengsten)	49	65	43	33
Anders	3	6	1	6

In tabel 2.4 is aangegeven in welke mate buurtsportcoaches ook andere taken verrichten. Aangegeven is het percentage buurtsportcoaches dat aangeeft de taak 'vaak' uit te voeren (percentage 'nooit' en 'soms' staat niet in tabel). In de tabel zijn de tien taken opgenomen waar buurtsportcoaches het meest 'vaak' hebben aangekruist. Zie tabel B2.1 in bijlage 2 voor een uitgebreid overzicht van taken onderverdeeld naar nooit, soms en vaak.

Tabel 2.4 Top 10 van andere dan algemene werkzaamheden van buurtsportcoaches naar sectoren (meer antwoorden mogelijk, percentage 'vaak')

	Totaal (n=206)	Sport (n=157)	Cultuur (n=17)	Onderwijs (n=143)	Overig (n=108)
Enthousiasmeren van de doelgroep(en) tot deelname aan activiteiten	73	73	65	75	72
Enthousiasmeren van andere partijen	62	62	71	59	68
Activiteiten en/of bijeenkomsten organiseren	59	60	71	61	63
Verbeteren van bestaande activiteiten	54	55	76	57	54
Coachen en begeleiden van deelnemers	54	54	47	54	55
Lesgeven aan deelnemers	53	55	47	59	50
Bemiddelen tussen vraag en aanbod	50	49	76	48	53
Een rooster of (jaar)planning maken	50	49	59	50	45
Doorverwijzen van deelnemers naar structureel aanbod	46	46	35	44	52
Samenwerking tussen organisaties opzetten/opstarten	45	45	59	41	49

2.3 Achtergrondkenmerken van de buurtsportcoach

In tabel 2.5 is af te lezen hoeveel procent van de buurtsportcoaches is aangesteld als combinatiefunctionaris, buurtsportcoach of coördinator van de combinatiefunctionarissen en/of buurtsportcoaches. Ruim de helft van de buurtsportcoaches is naar eigen zeggen werkzaam als combinatiefunctionaris (oude regeling), 34 procent is werkzaam als buurtsportcoach. Een persoon was werkzaam als combinatiefunctionaris en is tegenwoordig werkzaam als buurtsportcoach. Twintig procent is coördinator van combinatiefunctionarissen en/of buurtsportcoaches, zij kunnen hiernaast ook zelf actief zijn als combinatiefunctionaris of buurtsportcoach. 31 respondenten zijn enkel coördinator, tien respondenten zijn naast coördinator ook zelf combinatiefunctionaris of buurtsportcoach. Daarnaast zijn er ook mensen die de rol van combinatiefunctionaris en buurtsportcoach combineren.

Tabel 2.5 Functie van buurtsportcoaches (meer antwoorden mogelijk, in procenten en aantal, n=206)

Functie	Procent	Aantal
Combinatiefunctionaris	54	111
Buurtsportcoach	34	71
Buurtsportcoach (voorheen combinatiefunctionaris)	0	1
Coördinator van combinatiefunctionarissen en/of buurtsportcoaches	20	41

Tabel 2.6 Buurtsportcoaches naar leeftijd, duur dienstverband en omvang aanstelling (gemiddelde, minimum en maximum, n=206)

		Gemiddelde	Minimum	Maximum
Leeftijd		38	23	66
Duur dienstverband	Aantal maanden werkzaam (in maanden)	50	2	102
	Aantal jaren werkzaam (in jaren)	4	0.2	9
Omvang aanstelling	Aantal uur aanstelling	26	2	40

Tabel 2.7 Soort aanstelling buurtsportcoaches (in procenten, n=206)

Vast	67
Tijdelijk	33

2.4 Werkgeverschap en opleidingsniveau

Het werkgeverschap van de buurtsportcoaches is in de afgelopen jaren een belangrijk aandachtspunt voor beleidsmakers geweest. Omdat buurtsportcoaches in meerdere sectoren werkzaam zijn en voor meerdere organisaties werk verrichten, is het de vraag welke organisaties verantwoordelijk zijn voor de aanstelling. Hiermee hangt ook samen welke arbeidsvoorwaarden de buurtsportcoaches krijgen. In tabel 2.8 is te lezen bij welke werkgevers buurtsportcoaches zijn aangesteld.

Tabel 2.8 Werkgevers waar buurtsportcoaches bij in dienst zijn (meer antwoorden mogelijk, in procenten, n=206)

De gemeente	23
Een onderwijsinstelling	20
Een sportorganisatie	15
Een gemeentelijk sportbedrijf	12
Een provinciaal sportservicebureau	10
Een werkgeversinstituut, stichting of anders	9
Een welzijnsinstelling	7
Een instelling voor kunst en cultuur	4
Een bedrijf	4
Ik ben een zelfstandige zonder personeel (zzp'er)	3
Een gemeentelijk samenwerkingsverband	3
Een instelling voor gezondheidszorg	2
Een instelling voor gehandicaptenzorg	1
Anders	5

Buurtsportcoaches die aangeven werkzaam te zijn als combinatiefunctionaris, geven vaker aan bij een onderwijsinstelling in dienst te zijn (32%) dan buurtsportcoaches die als buurtsportcoach werken (4%, niet in tabel). Buurtsportcoaches lijken vaker bij de gemeente in dienst te zijn (28%; bij sportorganisaties 21% en bij een welzijnsinstelling 11%) dan buurtsportcoaches die zichzelf combinatiefunctionaris noemen. Buurtsportcoaches die (ook) een coördinatiefunctie vervullen lijken vaker in dienst te zijn bij een provinciaal sportservicebureau (20%) dan de combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches (niet in tabel).

Opleidingsniveau buurtsportcoaches

Het opleidingsniveau van buurtsportcoaches is opgenomen in tabel 2.9. Net als in de meting van 2013 en 2014 heeft het merendeel van de buurtsportcoaches een hoger opleidingsniveau (hbo of wo).

Tabel 2.9 Hoogst voltooide opleidingsniveau van buurtsportcoaches (in procenten, n=206)

Vmbo theoretische leerweg / mavo	1
Havo	1
Vwo (atheneum/gymnasium)	1
Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)	16
Hoger beroepsonderwijs (hbo)	65
Wetenschappelijk onderwijs (universiteit)	14
Anders	1

Tabel 2.10 Aansluiting opleidingseis functie bij gevolgde opleiding buurtsportcoaches (in procenten, n=206)

Ja	78
Nee, ik werk onder mijn niveau	15
Nee, ik werk boven mijn niveau	3
Anders	1
Weet niet	3

Tabel 2.11 Aanwezigheid formeel functieprofiel in de gemeente (in procenten, n=206)

Ja	72
Nee	12
Weet niet	16

Tabel 2.12 Documentatie van taken en werkzaamheden (meer antwoorden mogelijk, in procenten, n=206)

Taken en werkzaamheden in een document vastgelegd	Ja	97
	Nee	3
Soort document waarin taken en werkzaamheden zijn vastgelegd	In een functieprofiel	68
	In een jaarplan(ning)	55
	In een plan van aanpak/actieplan	52
	In een subsidieaanvraag	33
	Anders	4

2.5 Inzet van de buurtsportcoach naar sectoren en doelgroepen

Buurtsportcoaches zijn, conform de bedoeling van de regeling, nadrukkelijk werkzaam op het snijvlak van verschillende sectoren en spannen zich voor verschillende doelgroepen in. Onderstaande tabellen gaan hierop in.

Gebied waarin de buurtsportcoach werkzaam is

Een buurtsportcoach kan een werkgebied toegewezen krijgen. Hij of zij kan bijvoorbeeld gemeentebreed of wijkgericht worden ingezet.

Tabel 2.13 Gebied waarin de buurtsportcoach werkzaam is (in procenten, n=206)

Ik werk in of vanuit één specifieke wijk of dorpskern	27
Ik werk in of vanuit meerdere wijken of dorpskernen	28
Ik werk in of vanuit de gehele gemeente	36
Ik werk in of vanuit meerdere gemeenten	4
Anders	5

Sectoren waarvoor de buurtsportcoach werkzaam is

Aan buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen, niet aan coördinatoren, is gevraagd in welke sectoren zij werkzaam zijn. De resultaten zijn opgenomen in tabel 2.14 (2^e kolom) en lichten we

vanwege het belang in de tekst toe. Buurtsportcoaches kunnen in meerdere sectoren werkzaam zijn. Gemiddeld zijn zij in 2,9 sectoren werkzaam. Sport (90%) en onderwijs (82%) worden het meest genoemd. Ten opzichte van de meting in 2014 lijken hier verschuivingen te hebben plaatsgevonden, ten gunste van bijvoorbeeld de sectoren buurt (was 28% in 2014), welzijn (was 19% in 2014) en de zorgsectoren, waarbij zorg in deze meting is uitgesplitst in gezondheidszorg en gehandicaptenzorg. Dit jaar is vluchtelingenwerk als sector toegevoegd (8%). De vergelijking met 2014 is indicatief gezien veranderingen in de vragenlijst en respondentgroep (twee gemeenten minder).

In de derde kolom van tabel 2.14 is opgenomen wat het belangrijkste werkveld van de buurtsportcoach is. Iets minder dan de helft van de buurtsportcoaches (46%) geeft aan dat de sportsector het primaire werkveld is. Dit betekent dat de buurtsportcoach sport als vertrekpunt heeft en van daaruit de samenwerking zoekt met organisaties uit andere sectoren. Van de buurtsportcoaches noemt 31 procent het onderwijs als primaire werkveld en vijf procent kunst en cultuur. Dit betekent dat in totaal 82 procent van de inzet plaatsvindt vanuit de 'oorspronkelijke' sectoren en dat de overige achttien procent verdeeld is over de 'nieuwe' sectoren welzijn (6%), gezondheidszorg (5%), gehandicaptenzorg (3%), buurt (2%) en ouderenzorg (1%). Deze verbreding is mogelijk sinds 2012. In de verdeling naar primaire werkvelden lijkt ten opzichte van de meting in 2014 wel een lichte verschuiving te zijn opgetreden. Buurtsportcoaches lijken wat minder primair vanuit sport (was 53% in 2014) en onderwijs (was 35% in 2014) te werken en wat meer vanuit andere sectoren. Enige voorzichtigheid is hierbij geboden, vanwege veranderingen in de vragenlijst en respondentgroepen. Zo lijken de 'cultuurcoaches' in dit onderzoek wat ondervertegenwoordigd.

Tabel 2.14 Sectoren waarin en primaire werkveld van waaruit buurtsportcoaches werkzaam zijn (in procenten, n=175)

	Sectoren waarin buurtsportcoaches werkzaam zijn (meer antwoorden mogelijk)	Belangrijkste werkveld waarvoor buurtsportcoaches wordt ingezet
Sport	90	46
Onderwijs	82	31
Buurt	42	2
Welzijn	33	6
Gezondheidszorg	21	5
Jeugd(zorg)	17	
Kinderopvang	13	
Ouderen(zorg)	13	1
Gehandicaptenzorg	10	3
Kunst en cultuur	10	5
Vluchtelingenwerk	8	
Bedrijfsleven	2	
Anders	2	1

Doelgroepen waarop de buurtsportcoach zich richt

In tabel 2.15 is te zien voor welke doelgroepen buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen zich zoal inzetten. De voornaamste doelgroep voor buurtsportcoaches blijft de schoolgaande jeugd. Bijna vier op de vijf (79%) buurtsportcoaches zet zich (mede) in voor kinderen in de basisschoolleeftijd (4- tot

12-jarigen) en bijna de helft (43%) zet zich in voor kinderen van 12 tot 18 jaar. De hoge inzet op schoolgaande jeugd kan worden verklaard doordat buurtsportcoaches in het verleden vooral werkzaam waren op het snijvlak van onderwijs en sport, of onderwijs en cultuur. In 2014 gaven wij al aan dat het mogelijk is dat de bredere inzetbaarheid van buurtsportcoaches in de komende jaren tot een grotere inzet voor andere doelgroepen leidt. Het lijkt erop dat een groter aandeel buurtsportcoaches ook voor andere doelgroepen werkzaam is in vergelijking met 2014, zoals mensen uit een aandachtswijk, mensen met overgewicht, buurtbewoners, allochtonen, etc. De doelgroep vluchtelingen is in 2016 aan de vragenlijst toegevoegd: twaalf procent geeft aan hiervoor werkzaam te zijn. Mensen uit het bedrijfsleven worden ook nu weinig als doelgroep aangemerkt (1%). De vergelijking met 2014 is indicatief vanwege veranderingen in de vragenlijst en respondentgroep.

Tabel 2.15 Doelgroep(en) waarvoor buurtsportcoaches werkzaam zijn (meer antwoorden mogelijk, in procenten, n=175)

4- tot 12-jarigen	79
12- tot 18-jarigen	43
Mensen uit een aandachtswijk	37
Mensen met overgewicht	35
Meisjes/vrouwen	32
Buurtbewoners/wijkbewoners	31
Allochtonen	29
18- tot 45-jarigen	29
Jongens/mannen	29
Jeugd in arme gezinnen	28
Inactieven	27
45- tot 65-jarigen	24
Mensen met een handicap of chronische aandoening	24
65-plussers (ouderen)	20
0- tot 4-jarigen	17
Vluchtelingen	12
Werkzoekenden	8
Mensen uit het bedrijfsleven	1
Anders	9

Buurtsportcoaches die zichzelf een combinatiefunctionaris noemen, geven wat vaker aan werkzaam te zijn voor kinderen in de basisschoolleeftijd dan buurtsportcoaches die zichzelf buurtsportcoach noemen (87% resp. 69%). Buurtsportcoaches die zichzelf zien als buurtsportcoach noemen wat vaker andere doelgroepen. Opvallend is dat de helft (51%) van hen de doelgroep 18- tot 45-jarigen noemt, de helft (51%) 45- tot 65-jarigen noemt en 41 procent ouderen als doelgroep aangeeft (17%, 9% en 9% bij combinatiefunctionarissen). Dit betekent dat een deel van de buurtsportcoaches nog vooral op kinderen is gericht, maar ook een aanzienlijk ander deel zich inzet voor volwassenen en ouderen.

2.6 Werkzaamheden voor de sectoren sport en onderwijs

In deze paragraaf nemen we de sectoren sport en onderwijs samen, omdat dit de meest voorkomende combinatie van sectoren is. Dit betekent echter niet dat alle buurtsportcoaches waarover de tabellen in

deze paragraaf gaan, ook sport met onderwijs combineren. Buurtsportcoaches die voor sport werkzaam zijn, kunnen hun werkzaamheden ook combineren met bijvoorbeeld welzijn of zorg. Buurtsportcoaches die voor onderwijs werkzaam zijn, kunnen op hun beurt hun werkzaamheden met cultuur combineren.

In deze paragraaf gaan we in tabelvorm in op de betrokkenheid bij sport- en/of onderwijsorganisaties (tabel 2.16), de takken van sport waarbij de buurtsportcoach betrokken is (tabel 2.17), de betrokkenheid van de buurtsportcoach bij sport- en beweegactiviteiten voor leerlingen van scholen en andere groepen kinderen (tabel 2.18) en de mate waarin buurtsportcoaches betrokken zijn bij het bewegingsonderwijs (tabel 2.19).

Betrokkenheid bij sport- en/of onderwijsorganisaties

Tabel 2.16 Betrokkenheid van buurtsportcoaches naar type sport- en onderwijsorganisaties in de afgelopen twaalf maanden (in procenten en gemiddelde aantallen)

Sector	Type		
Sport (n=157)	sportverenigingen	92	11,2
	overige sport- en beweegaanbieders	83	5,5
Onderwijs (n=108)	school uit basisonderwijs	92	11,6
	school uit speciaal basisonderwijs	39	2,0
	school uit speciaal onderwijs	26	2,1
	school uit voortgezet onderwijs	42	4,3
	school uit speciaal voortgezet onderwijs	18	2,3
	school uit middelbaar beroepsonderwijs	22	1,6
	school uit praktijkonderwijs	18	2,2
	school uit ander onderwijs	3	2,0

Tabel 2.17 Top 10 van sporten waar buurtsportcoaches in de afgelopen twaalf maanden bij betrokken zijn geweest, buurtsportcoaches sport (meer antwoorden mogelijk, in procenten, n=157)

Voetbal	69
Volleybal	43
Atletiek	42
Tennis	42
Hockey	41
Basketbal	39
Dansen	39
Judo	38
Badminton	36
Korfbal	36

Sportactiviteiten op school en op de vereniging

Tabel 2.18 Betrokkenheid van buurtsportcoaches bij sport- en beweegactiviteiten die zijn aangeboden aan leerlingen van scholen en aan andere groepen kinderen en jongeren, in de afgelopen 12 maanden (in procenten, buurtsportcoaches sport, n=157) *

	Nooit	1 x per jaar	Enkele keren per jaar	(Vrijwel) maandelijks	(Vrijwel) wekelijks	(Vrijwel) dagelijks	Weet niet
<i>Sportactiviteiten die zijn aangeboden aan leerlingen van scholen:</i>							
Onder schooltijd tijdens de gymles	24	2	23	12	25	14	
Onder schooltijd op school (buiten de gymles)	30	6	28	7	18	9	1
Na schooltijd op school	21	2	13	8	36	20	
Op een sportvereniging aan leerlingen van een school	26	6	30	15	16	3	3
<i>Sportactiviteiten die zijn aangeboden aan andere groepen kinderen/jongeren:</i>							
Kinderen van een kinderopvang/peuterspeelzaal (0-4 jaar)	69	5	15	3	7	1	1
Kinderen van na- en/of buitenschoolse opvang	46	2	25	6	13	4	4
Kinderen/jongeren uit een bepaalde wijk of buurt waar ik werkzaam ben	35	4	17	10	23	8	3
Kinderen/jongeren in de jeugdzorg	68	2	12	4	6	1	8
Kinderen/jongeren uit de vluchtelingenopvang	66	8	13	3	4		6
Kinderen/jongeren via een andere organisatie/sector, namelijk	66	1	4	1	4	1	22

*Exclusief bewegingsonderwijs

Betrokkenheid bij bewegingsonderwijs

Tabel 2.19 Mate waarin de buurtsportcoaches betrokken zijn bij bewegingsonderwijs (buurtsportcoaches sport, buurtsportcoach onderwijs, n=170)

Geeft zelfstandig gymles aan kinderen op school en is tevens vakleerkracht op school	21
Geeft zelfstandig gymles aan kinderen op school en is geen vakleerkracht op school	12
Ondersteunt een of meerdere leerkrachten tijdens het geven van de gymles	4
Is anders betrokken	10
Niet van toepassing, is niet werkzaam op of voor scholen	10
Is niet betrokken bij de gymles	43

2.7 Werkzaamheden voor overige sectoren

Buurtsportcoaches die voor sectoren als welzijn, zorg, buurt, kinderopvang en bedrijfsleven werkzaam zijn, is gevraagd naar hun betrokkenheid bij dit type organisaties, zie tabel 2.20.

Tabel 2.20 Betrokkenheid van buurtsportcoaches bij type overige organisaties in de afgelopen twaalf maanden, buurtsportcoaches welzijn, zorg en overig (meer antwoorden mogelijk, n=108)

	Percentage	Gemiddeld aantal
Buurt	68	4,6
Welzijn	54	2,9
Gezondheidszorg	33	4,6
Jeugd(zorg)	27	1,9
Kinderopvang	20	2,2
Ouderen(zorg)	20	2,8
Gehandicaptenzorg	17	3,3
Vluchtelingenwerk	13	1,1
Bedrijfsleven	4	2,5
Anders	4	12,8

2.8 Betrokkenheid bij sportimpuls

Tabel 2.21 Betrokkenheid van buurtsportcoaches bij Sportimpuls (in procenten)

Betrokkenheid bij Sportimpuls, in de afgelopen 12 maanden (n=206)	
Ja	38
Nee	48
Weet niet	14
Wijze van betrokkenheid bij Sportimpuls (meer antwoorden mogelijk) (n=78)	
Ik ben uitvoerder binnen een of meer plannen die zijn toegewezen	41
Ik informeer/enthousiasmeer lokale partijen om een plan in te dienen	36
Ik heb potentiële partners bij elkaar gebracht en zij hebben een aanvraag geschreven en deze is toegewezen	22
Ik heb zelf een of meer aanvragen geschreven en deze is/zijn toegewezen	15
Anders	15
Ik heb zelf een of meer aanvragen geschreven en deze is/zijn niet toegewezen	13
Ik heb potentiële partners bij elkaar gebracht en zij hebben een aanvraag geschreven, maar deze is helaas niet toegewezen	12
Ik heb voor de gemeente een buurtscan of wijkanalyse uitgevoerd of hierbij ondersteund	10
Bekendheid met de Menukaart Sportimpuls en gebruik van interventies in werkzaamheden (n=206)	
Ja, bekend en gebruik interventies in mijn werk	26
Ja, bekend, maar gebruik geen interventies in mijn werk	26
Nee, niet bekend	48

2.9 Samenvatting

Doelstellingen met de inzet van buurtsportcoaches

De buurtsportcoaches herkennen zich goed in de landelijke doelstellingen van de regeling. Naar hun idee streven hun gemeenten deze doelen in hun beleid ook in een iets andere volgorde van belangrijkheid na.

- Naar de mening van de ondervraagde buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen en coördinatoren is het stimuleren dat meer mensen in de buurt kunnen sporten en bewegen de voornaamste landelijke doelstelling die hun gemeente nastreeft (91%). Een groot deel (80%) zegt daar zelf met zijn of haar inzet aan bij te dragen. Gemeenten streven volgens de buurtsportcoaches na dat meer mensen lid kunnen worden van een sportvereniging (88%). Dat staat bij de buurtsportcoaches zelf op de eerste plaats (82%). Het versterken van sportverenigingen is volgens buurtsportcoaches een belangrijk doel van gemeenten (81%); zij zelf hebben dat doel op de vijfde plaats staan (60%). Het leggen van verbindingen komt voor de buurtsportcoaches op de derde plaats (69%). Zij schatten in dat gemeenten dit een belangrijke doelstelling vinden (77%), maar iets minder belangrijk dan het stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen (80%; 67% bij buurtsportcoaches). Doelstellingen die met kunst en cultuur te maken hebben scoren over het algemeen wat lager, maar uiteraard hoger in de ogen van de cultuurcoaches onder de buurtsportcoaches.
- Vergeleken met de meting in 2014 zien we dat een groter percentage buurtsportcoaches de genoemde landelijke doelen aankruist en aangeeft daar met hun inzet aan bij te dragen.

Lokale doelen

Gemeenten, buurtsportcoaches en betrokken organisaties streven naast de landelijke doelstellingen ook tal van eigen lokale doelen na. Deels komen deze doelstellingen overeen met de meer algemene landelijke doelstellingen, zoals het stimuleren van de sport- en beweegdeelname van specifieke doelgroepen of het uitbreiden van het aanbod voor specifieke doelgroepen of het bevorderen van de doorstroming naar sportverenigingen.

- Lokale doelen die wat verder af staan van de landelijke doelen hebben vaak een link met de maatschappelijke betekenis van de inzet van buurtsportcoaches. Denk aan het verminderen van overgewicht van specifieke doelgroepen (85%, meest gekozen lokale doel), het bevorderen van de leefbaarheid in de buurt (76%), het stimuleren van de maatschappelijke participatie van buurtbewoners (73%) of het vergroten van de samenwerking met lokale wijkteams (68%). Een groot deel van de buurtsportcoaches denkt dat hun gemeente deze lokale doelen nastreeft.
- Buurtsportcoaches zelf geven, naast vele andere doelen, bijvoorbeeld aan met hun inzet bij te dragen aan kinderen en jongeren hun talenten laten ontdekken (74%) of het vergroten van de betrokkenheid van ouders (72%). In 2014 was dit laatste doel een van de meest genoemde lokale doelen. Nu is dat het bevorderen van de doorstroming naar sportverenigingen (81%).

Algemene en specifieke taken buurtsportcoaches

Een belangrijke constatering is dat de doelstellingen die buurtsportcoaches nastreven, de sectoren waarin zij werkzaam zijn, de doelgroepen waarop zij zich richten en de activiteiten die zij daarvoor ontplooiën, sterk met elkaar samenhangen. De conclusie dat buurtsportcoaches lijken op duizendpoten wordt ook nu bevestigd. Zij geven aan verschillende taken naast elkaar uit te voeren.

- Het *verbinden* (samenwerkingsverbanden leggen of verbeteren) is voor buurtsportcoaches in alle sectoren de taak die op nummer één staat (tussen 86% en 76%). Op de tweede plaats komt *organiseren* (en plannen van activiteiten/aanbod, tussen 76% en 60%). Voor buurtsportcoaches in de sector sport komt *coördineren* op de derde plaats (73%), bij buurtsportcoaches in andere sectoren

staat deze taak op vier (tussen 65% en 53%). *Uitvoeren* (begeleiden van lessen/activiteiten/clinics) staat bij buurtsportcoaches in de sectoren onderwijs (73%) en overig (denk aan welzijn, 56%) op nummer drie. Voornoemde vier taken zijn ook de taken die in 2014 in de top vier stonden. In 2016 hebben we nieuwe taken aan de vragenlijst toegevoegd. Het blijkt dat een groot deel van de buurtsportcoaches in de verschillende sectoren *communiceren* (promoten en zichtbaar maken aanbod) als taak ziet (4^e of 5^e plaats). Ook het *ontwikkelen* (van nieuwe activiteiten/producten of leerlijnen, 5^e of 6^e plaats) en het *monitoren en evalueren* worden door een aanzienlijk deel van de buurtsportcoaches tot hun takenpakket gerekend (6^e of 7^e plaats). Het *opleiden* (van kader) en *ondersteunen* (van vrijwilligers of managers) wordt wat minder vaak als taak herkend.

- Naast bovenstaande algemene taken voeren de buurtsportcoaches tal van specifieke taken uit, die dikwijls zijn afgeleid van deze meer algemene taken. Denk aan het enthousiasmeren van de doelgroep(en) tot deelname aan activiteiten (73% vaak uitgevoerd), het enthousiasmeren van andere partijen (62% vaak), het organiseren van activiteiten of bijeenkomsten (59% vaak), het verbeteren van bestaande activiteiten (54% vaak), etc. De buurtsportcoaches houden zich minder vaak bezig met het ontwikkelen van of geven van scholingen aan andere buurtsportcoaches.

Achtergrondkenmerken buurtsportcoaches

- Iets meer dan de helft (54%) van de buurtsportcoaches (76% in 2014) in de zestien gemeenten noemt zichzelf nog combinatiefunctionaris ('oude stijl') en een derde (34%) noemt zichzelf buurtsportcoach ('nieuwe stijl'). Twee vijfde geeft aan een functie als coördinator van de buurtsportcoaches te vervullen. Een klein deel daarvan combineert deze functie met die van de buurtsportcoach of combinatiefunctionaris. Sinds 2014 is een aardige verschuiving opgetreden richting de rol van buurtsportcoach; destijds noemde nog drie kwart van de respondenten zich een combinatiefunctionaris.
- De gemiddelde leeftijd van alle buurtsportcoaches is afgerond 38 jaar (iets hoger dan in 2014). Het gaat hier om buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen en coördinatoren tezamen. Gemiddeld werken ze zo'n vier jaar in hun functie. In 2014 was dat drie jaar. Hieruit kunnen we opmaken dat in het dienstverband van de buurtsportcoaches enige continuïteit zit en zij dus meer ervaring hebben dan bij de vorige meting.
- De buurtsportcoaches hebben een aanstelling van gemiddeld 26 uur per week (23 uur in 2014).
- Twee derde van alle buurtsportcoaches heeft een vaste aanstelling. Dit bevestigt het beeld van continuïteit in de functiebekleding. Een vergelijking met 2014 is niet mogelijk, deze vraag is nieuw.

Werkgeverschap en opleiding

- De gemeente is de grootste werkgever voor de buurtsportcoaches. Bijna een kwart van hen zegt in dienst te zijn bij de gemeente. Daarna volgt met twee vijfde de onderwijsinstelling. De buurtsportcoaches geven aan vanuit sport bij verschillende werkgevers in dienst te zijn, namelijk een sportorganisatie (15%), een gemeentelijk sportbedrijf (12%) en een provinciaal sportservicebureau (10%). Buurtsportcoaches die (ook) de functie van coördinator vervullen lijken wat vaker in dienst te zijn bij een provinciaal sportservicebureau (20%) dan de buurtsportcoaches die zichzelf buurtsportcoach of combinatiefunctionaris noemen. Organisaties uit de sectoren welzijn (7%), kunst en cultuur (4%), bedrijfsleven (4%), gezondheidszorg (2%) en gehandicaptenzorg (1%) worden minder vaak als werkgever genoemd. Drie procent geeft aan zzp'er te zijn en negen procent is in dienst bij een werkgeversinstituut.
- Net als bij voorgaande metingen heeft het merendeel van de buurtsportcoaches een hoger opleidingsniveau (hbo of hoger, 79%) en geeft aan op zijn of haar niveau te werken (78%, was 69% in 2014). Vijftien procent geeft aan onder zijn of haar niveau te werken.

- Voor bijna drie kwart (72%) van de buurtsportcoaches is naar eigen zeggen een formeel functieprofiel voor hun functie binnen de gemeente opgesteld.
- Bij bijna alle buurtsportcoaches zijn de taken en werkzaamheden in een document vastgelegd. Het gaat om verschillende soorten documenten, zoals een functieprofiel (68%), een jaarplan (55%), een plan van aanpak (52%) of een subsidieaanvraag (33%).

Inzet van buurtsportcoaches naar sectoren en doelgroepen

- Net als in 2014 is voor ruim een derde (36%) van alle ondervraagde buurtsportcoaches de hele gemeente zijn of haar werkgebied. Ruim een kwart werkt in een specifieke wijk of dorpskern (27%) en nog eens ruim een kwart (28%) werkt in of vanuit meerdere wijken of dorpskernen. Vier procent werkt in of vanuit meerdere gemeenten.
- In de meting van 2014 werd geconcludeerd dat gemeenten de transitie begonnen te maken naar een bredere inzet van de buurtsportcoach. Dit was onder meer terug te zien in het grotere aantal sectoren en de bijbehorende doelgroepen waarvoor buurtsportcoaches zich inzetten in vergelijking met voorgaande metingen. Die transitie zet zich verder door.
- We zien dat sport en onderwijs nog steeds veruit de belangrijkste sectoren zijn waarin buurtsportcoaches werkzaam zijn (90% resp. 82%). Een klein deel (10%) van de ondervraagde buurtsportcoaches geeft aan werkzaam te zijn in de sector kunst en cultuur. In de inzet voor 'oorspronkelijke' sectoren is dan ook niet zoveel veranderd.
- Het aandeel buurtsportcoaches dat werkzaam is in de 'nieuwe' sectoren lijkt te zijn toegenomen. Dat zien we vooral terug bij de sector buurt (42%, was 28% in 2014) en welzijn (33%, was 19% in 2014). De inzet naar andere nieuwe sectoren is als volgt: gezondheidszorg (21%), jeugd(zorg) (17%), kinderopvang (13%), ouderen(zorg) (13%), gehandicaptenzorg (10%), vluchtelingenwerk (8%) en bedrijfsleven (2%). Het bedrijfsleven blijft in alle metingen relatief laag scoren. In 2016 is apart gevraagd naar gehandicaptenzorg en gezondheidszorg en is vluchtelingenwerk als sector toegevoegd.
- Gemiddeld combineren buurtsportcoaches bijna drie sectoren in hun werk.
- Als gekeken worden naar de sectoren van waaruit de buurtsportcoach primair werkzaam is en van waaruit de verbinding wordt gezocht met andere sectoren, dan zien we dat dit voor 82 procent gebeurt vanuit de 'oorspronkelijke' sectoren sport (46%), onderwijs (31%) en cultuur (5%) en voor 18 procent vanuit de 'nieuwe' sectoren. Hier lijkt sinds de vorige meting in 2014 een lichte verschuiving te zijn opgetreden ten gunste van de nieuwe sectoren.

De doelgroepen die buurtsportcoaches bedienen, hangen voor een groot deel samen met de sectoren waarin ze werkzaam zijn.

- Het merendeel van de buurtsportcoaches (79%) richt zich op de doelgroep 4- tot 12-jarigen, een doelgroep die via het basisonderwijs bereikbaar is en vooral door combinatiefunctionarissen 'oude stijl' en iets minder door buurtsportcoaches 'nieuwe stijl' wordt bediend. Ruim twee vijfde (43%) van alle buurtsportcoaches richt zich daarnaast op de doelgroep 12- tot 18-jarigen, een doelgroep die ook aan bod komt in de combinatie sport - onderwijs en/of cultuur.
- Andere doelgroepen die volgens de vorige meting al aandacht kregen, lijken nu door een wat groter aandeel buurtsportcoaches te worden bediend. Deze 'niet meer geheel nieuwe' doelgroepen passen meer bij het werkterrein van de buurtsportcoach 'nieuwe stijl', zoals mensen uit een aandachtswijk (37%), mensen met overgewicht (35%), buurt/wijkbewoners (31%), allochtonen (29%) of jeugd in arme gezinnen (28%). De percentages zijn sinds 2014 licht toegenomen. Mensen met een handicap lijken ook meer aandacht te krijgen van de buurtsportcoach (24%). Dit geldt ook voor inactieven (27%) en 65-plussers (20%). Vluchtelingen zijn een nieuwe doelgroep in de vragenlijst, ruim een

tiende van de buurtsportcoaches geeft aan daarvoor werkzaam te zijn (12%). Mensen uit het bedrijfsleven worden nog steeds nauwelijks als doelgroep bediend.

- Hoewel landelijk beleidsmakers geen onderscheid meer wensen te maken tussen de termen buurtsportcoach en combinatiefunctionaris, lijkt die scheidslijn er in de praktijk toch nog te zijn. De buurtsportcoaches die zichzelf een buurtsportcoach noemen, geven relatief vaker aan zich in te zetten voor de doelgroepen volwassenen en ouderen, terwijl de buurtsportcoaches die zichzelf herkennen in de functie van combinatiefunctionaris meer de doelgroep jeugd bedienen. Beide groepen zijn naar eigen zeggen ook werkzaam voor diverse andere doelgroepen, maar de buurtsportcoaches is dat relatief meer voor de zogenaamd nieuwe doelgroepen.

Werkzaamheden buurtsportcoaches voor sectoren

- Buurtsportcoaches werkzaam in de sector sport zijn in de afgelopen twaalf maanden voor een groot deel (92%; was 96% in 2014) betrokken geweest bij sportverenigingen. Gemiddeld ging het om zo'n elf verschillende sportverenigingen per buurtsportcoach. Dit lijkt te zijn toegenomen sinds 2014 (gemiddelde was 9). Ook een fors aandeel van de buurtsportcoaches (83%) is betrokken bij overige sport- en beweegaanbieders (denk aan fitnesscentra, zwembaden, etc.) met een gemiddelde van 5,5 per buurtsportcoach.
- Buurtsportcoaches in het onderwijs werken met verschillende typen scholen samen, maar vooral met scholen uit het basisonderwijs (92%; was 88% in 2014) en scholen in het voortgezet onderwijs (42%). Met andere typen scholen wordt minder samengewerkt, maar met het speciaal basisonderwijs (39%) en het speciaal onderwijs (26%; was 18% in 2014) wordt ook samengewerkt. Het lijkt erop dat buurtsportcoaches sinds de vorige meting met gemiddeld iets meer basisscholen zijn gaan samenwerken (11,6; was 9,8 in 2014).
- Buurtsportcoaches werkzaam voor de overige sectoren zijn het meest betrokken bij buurtorganisaties (68%, met gemiddeld 4,6 organisaties per buurtsportcoach) en welzijnsorganisaties (54%, gemiddeld bijna 3 organisaties).
- Buurtsportcoaches geven zelf aan dat ze het intensiefst betrokken zijn bij sport- en beweegactiviteiten voor leerlingen na schooltijd op school (56%, wekelijks of dagelijks). Dit is lager dan bij de vorige meting (67%). Bijna twee vijfde (39%) van de buurtsportcoaches is wekelijks of dagelijks betrokken bij activiteiten onder schooltijd tijdens de gymles.
- Voor andere groepen kinderen en jongeren dan leerlingen zijn buurtsportcoaches naar eigen zeggen het intensiefst betrokken bij activiteiten voor kinderen en jongeren uit de wijk waar de buurtsportcoach werkzaam is (41% wekelijks of dagelijks). Ruim twee derde geeft aan nooit betrokken te zijn bij activiteiten voor kinderen van een kinderopvang (69%), voor kinderen en jongeren in de jeugdzorg (68%) of kinderen en jongeren uit de vluchtelingenopvang (66%).
- Ruim een derde (37%) van de buurtsportcoaches die werkzaam is voor sport of onderwijs, is naar eigen zeggen betrokken bij het bewegingsonderwijs. Dat is minder dan in 2014 (was 48%). Een vijfde (21%) geeft zelfstandig gymles en is tevens vakleerkracht van een school (was 25% in 2014), twaalf procent geeft zelfstandig gymles, maar is geen vakleerkracht (was 14% in 2014) en vier procent ondersteunt met het geven van bewegingsonderwijs (was 9% in 2014). Twee vijfde (43%) is niet betrokken bij de gymles (was 28% in 2014). De vergelijking met voorgaande metingen is indicatief. De vraag is in 2016 aan buurtsportcoaches gesteld die voor sport en/of onderwijs werkzaam zijn, in 2014 alleen aan buurtsportcoaches voor sport.

Sportimpuls

- Bijna twee vijfde (38%) van de buurtsportcoaches geeft aan bij de Sportimpuls betrokken te zijn geweest. Twee vijfde van hen was uitvoerder binnen of meer (toegewezen) plannen. Een klein deel (13%) heeft zelf een of meer aanvragen geschreven. De helft van de buurtsportcoaches is bekend met de Menukaart Sportimpuls. Een kwart van de buurtsportcoaches maakt gebruik van interventies in zijn/haar werk.

3. Inzet buurtsportcoach volgens betrokken organisaties

In dit hoofdstuk zijn de tabellen opgenomen die betrekking hebben op de inzet van buurtsportcoaches vanuit het perspectief van betrokken scholen, sportorganisaties, culturele instellingen en overige organisaties als zorg- en welzijnsinstellingen, kinderopvang en bedrijfsleven.

In totaal hebben 81 onderwijsinstellingen, 89 sportorganisaties, 9 cultuurorganisaties en 25 overige organisaties die betrokken zijn bij de inzet van een buurtsportcoach in de zestien deelnemende gemeenten de vragenlijst ingevuld. Het aantal organisaties uit de kunst- en cultuursector en overige sectoren is ondervertegenwoordigd, waardoor uitspraken over de inzet van buurtsportcoaches vanuit hun perspectief niet mogelijk zijn. Voor deze typen organisaties worden bij de meeste vragen dan ook geen tabellen gepresenteerd.

3.1 Kenmerken van betrokken organisaties

Tabel 3.1 Type organisatie (n=204)

	Percentage	Aantal
Sportvereniging/sportaanbieder	44	89
Onderwijsinstelling	40	81
Instelling voor kunst en cultuur	4	9
Een instelling voor gezondheidszorg	3	6
Welzijnsinstelling	2	4
Gemeente	1	2
Gemeentelijk sportbedrijf	1	2
Gemeentelijk samenwerkingsverband	1	2
Jeugd(zorg)	0	1
Kinderopvangorganisatie	0	1
Instelling voor ouderen(zorg)	0	1
Anders	3	6

Onderwijsinstellingen

Tabel 3.2 Type onderwijsorganisatie (in procenten, n=81)

Regulier basisonderwijs	73
Speciaal basisonderwijs (sbao)	4
Speciaal onderwijs (so)	5
Regulier voortgezet onderwijs	9
Speciaal voortgezet onderwijs(vso)	6
Praktijkonderwijs	1
Middelbaar beroepsonderwijs	2

Tabel 3.3 Achtergrondkenmerken onderwijsorganisatie (in procenten, n=81)

	Ja	Nee	Weet niet
Maakt uw school deel uit van een brede school?	38	60	1
Staat uw schoollocatie in een aandachtswijk?	46	47	7
Zijn er op uw schoollocatie een of meer vakleerkrachten lo werkzaam?	69	30	1
Zijn er op uw schoollocatie een of meer vakleerkrachten kunst en cultuur werkzaam?	31	68	1
Is er bij uw schoollocatie een combinatiefunctionaris of buurtsportcoach betrokken voor sport?	90	9	1
Is er bij uw school een combinatiefunctionaris betrokken voor cultuur?	11	83	6

Tabel 3.4 Grootte van de onderwijsorganisatie (in procenten, n=81)

Minder dan 150 leerlingen	23
150 tot 300 leerlingen	42
300 tot 450 leerlingen	22
450 tot 600 leerlingen	4
600 tot 1000 leerlingen	5
Meer dan 1000 leerlingen	4

Sportorganisaties

Tabel 3.5 Top 10 soort sport- en beweegactiviteit(en) sportvereniging/organisatie (in procenten, n=89)

Voetbal	22
Volleybal	13
Gymnastiek/turnen	11
Korfbal	11
Tennis	11
Dansen	9
Zwemmen	8
Badminton	7
Hockey	7
Judo	7

Tabel 3.6 Jeugdleden en volwassenen (18+) van sportorganisaties (gemiddeld, n=89)

	Onderzoek	%	Landelijk*	%
Aantal jeugdleden (tot en met 17 jaar)	217	55	71	36
Aantal seniorleden (18 jaar en ouder)	180	45	129	64

*Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel 2016

Tabel 3.7 Ontwikkeling van het ledental in de afgelopen twee jaar van de sportorganisaties (in procenten, n=89)

	Onderzoek	Landelijk
(Sterk) gedaald	11	27
Ongeveer gelijk gebleven	39	52
(Sterk) gestegen	49	21

*Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel 2016

Culturele organisaties

Tabel 3.8 Sector, culturele organisatie (meer antwoorden mogelijk) (in aantallen, n=9)

Amateurkunst en cultuureducatie	6
Cultuur	5
Dans	5
Muziek en muziektheater	4
Theater	4
Beeldende kunst en vormgeving	2
Bibliotheken	2
Film	1
(Multi)media	1

Overige organisaties (welzijn e.a.)

Tabel 3.9 Type organisatie gerangschikt onder 'overige' die de vragenlijst hebben ingevuld en waar een buurtsportcoach bij de organisatie betrokken is (in aantallen, n=25)

Een instelling voor gezondheidszorg	6
Welzijnsinstelling	4
Gemeente	2
Gemeentelijk sportbedrijf	2
Gemeentelijk samenwerkingsverband	2
Jeugd(zorg)instelling	1
Kinderopvangorganisatie	1
Instelling voor ouderen(zorg)	1
Anders	6

3.2 Doelstellingen van betrokken organisaties

Ook aan betrokken organisaties is gevraagd welke landelijke doestellingen zij nastreven met de inzet van de buurtsportcoach. In tabel 3.10, tweede kolom, is weergegeven welke landelijke doelstellingen de gemeente nastreeft naar het idee van de betrokken organisaties. Daarnaast is weergegeven welke doelstellingen zij zelf zeggen na te streven, uitgesplitst naar sector.

Tabel 3.10 Landelijke doelstellingen die de gemeente naar het idee van de organisaties nastreeft en landelijke doelstellingen die zij zelf nastreven, naar sector (meer antwoorden mogelijk, in procenten)

	Streeft mijn gemeente na		Streeft mijn organisatie na			
	Totaal (n=204)	Totaal (n=204)	Sport (n=89)	Kunst en cultuur (n=9)	Onderwijs (n=81)	Overig (n=25)
Stimuleren dat meer mensen lid worden van een sportvereniging/-organisatie	85	77	90	67	63	79
Stimuleren dat meer mensen kunnen sporten en bewegen in de buurt	89	68	65	33	72	75
Stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen	72	49	32	33	68	50
Verbindingen leggen tussen sport en andere sectoren zoals onderwijs, cultuur, welzijn, zorg, kinderopvang en bedrijfsleven	61	48	36	56	53	75
Versterking van sportverenigingen met het oog op hun maatschappelijke functie	67	46	62	22	33	42
Stimuleren van actieve kunstbeoefening onder jongeren	42	29	11	89	44	21
Jeugd tot 18 jaar vertrouwd laten raken met een of meer kunst- en cultuurvormen	39	27	6	100	42	21
Uitbreiding van het aantal brede scholen met een sport- en cultuuraanbod	44	22	7	56	31	29

Naast de landelijke doelstellingen kunnen betrokken organisaties ook eigen lokale doelstellingen nastreven. De mate waarin organisaties inschatten dat hun gemeente deze doelen nastreeft is opgenomen in de tweede kolom van tabel 3.11. In de volgende kolommen is weergegeven welke lokale doelstellingen betrokken organisaties zelf zeggen na te streven met de inzet van buurtsportcoaches, onderverdeeld naar sectoren.

Tabel 3.11 Lokale doelstellingen die de gemeente naar het idee van de organisaties nastreeft en lokale doelstellingen die zij zelf nastreven, naar sectoren waarin organisaties werkzaam zijn (meer antwoorden mogelijk, in procenten)

	Streeft mijn gemeente na	Streeft mijn organisatie na				
	Totaal (n=204)	Totaal (n=204)	Sport (n=89)	Kunst en cultuur (n=9)	Onderwijs (n=81)	Overig (n=25)
Kinderen en jongeren hun talenten en mogelijkheden laten ontdekken	54	64	60	75	68	58
Vergroten van betrokkenheid van ouders	33	63	71	13	59	63
De doorstroming naar sportverenigingen stimuleren	67	55	58		55	67
Stimuleren van de sport- en beweegdeelname van specifieke doelgroepen	70	53	39		62	92
Vergroten van de vaardigheden van vrijwilligers/medewerkers binnen de betrokken organisaties	41	46	65	38	18	75
Verbeteren van de kwaliteit (pedagogisch, methodisch, didactisch) van sport- en beweegaanbod aan specifieke doelgroepen	47	45	40		49	63
De kwaliteit van het bewegingsonderwijs verbeteren	47	43	24		71	29
Het verminderen van overgewicht van specifieke doelgroepen	61	41	21		55	79
Vergroten van samenwerking tussen organisaties in mijn gemeente	61	40	44	50	28	67
Uitbreiding van het sport- en beweegaanbod voor specifieke doelgroepen	64	40	38		41	63
Vergroten van de ontwikkelmogelijkheden van jeugdige sporttalenten	40	39	51		33	33
Bevorderen van de leefbaarheid in de buurt of gemeente	66	36	29	50	37	50
Verbeteren van de sociale competenties van specifieke doelgroepen	32	35	19	50	43	54
Kinderen die dat niet van huis uit meekrijgen laten kennismaken met cultuur	25	25		88	53	
Stimuleren van de maatschappelijke participatie van buurtbewoners	55	24	16	50	20	54
Uitbreiding van het aanbod van culturele activiteiten	18	21		100	41	
Vergroten van de samenwerking met sociale wijkteams in mijn gemeente	45	20	9		24	50
Het verminderen van de zorgbehoefte van specifieke doelgroepen	34	19	10		17	63
Verbeteren van de kwaliteit van het cultuuraanbod voor kinderen	17	18		88	36	
Vergroten van het aantal kinderen dat lid is van een culturele organisatie/een cursus volgt bij een culturele organisatie	17	13		88	22	
Vergroten van de ontwikkelmogelijkheden van jeugdige culturele talenten	17	13		75	24	
De doorstroming naar culturele instellingen stimuleren	18	13		88	22	

3.3 Betrokkenheid buurtsportcoach

In tabel 3.12 is per type organisatie weergegeven in welke mate een of meer buurtsportcoaches bij hun organisatie betrokken zijn.

Tabel 3.12 Gemiddeld aantal buurtsportcoaches en uren per week betrokkenheid bij betrokken organisaties, naar sector (gemiddelden)

	Totaal (n=106)	Sport (n=53)	Onderwijs Sport (n=36)	Cultuur (n=5)	Cultuur (n=5)	Overig (n=10)
Gemiddeld aantal buurtsportcoaches (n=197)	2,8	1,4	1,5	1,6	3,8	10,4
Gemiddeld aantal uren dat een of meer buurtsportcoaches betrokken zijn (n=106)	20,2	12,5	8,1	9,0	75,4	76,1
Gemiddeld aantal uren per week betrokken per buurtsportcoach (n=106)	9,1	7,8	7,2	6,4	21,4	18,8

Toelichting: In verband met het kleine aantal betrokken organisaties in de sectoren 'Cultuur' en 'Overig' is de invloed van een enkele organisatie op het gemiddelde groot; dit leidt tot een vertekend beeld van de werkelijkheid.

Interesse in betrokkenheid van buurtsportcoaches

Onder alle organisaties die een vraag over betrokkenheid van combinatiefunctionarissen en/of buurtsportcoaches beantwoord hebben (n=417)⁴ zegt ruim een kwart (28%) dat er geen combinatiefunctionarissen en/of buurtsportcoaches bij de organisatie betrokken zijn. Van deze groep zegt zeven procent dat zij hier oriënterende gesprekken over voeren. Daarnaast zegt 29 procent dat zij hier interesse in hebben, maar nog geen actie ondernomen hebben. 38 procent zegt geen interesse te hebben om in de toekomst combinatiefunctionarissen of buurtsportcoaches bij de organisatie te betrekken, bijna een kwart (24%) weet niet of het in de toekomst combinatiefunctionarissen of buurtsportcoaches bij de organisatie wil betrekken.

3.4 Samenwerking tussen organisaties

Een belangrijk doel van de inzet van de buurtsportcoach is het verbinden van organisaties en daardoor de samenwerking tussen organisaties uit verschillende sectoren te bevorderen. De verschillende soorten organisaties zijn, los van de inzet van buurtsportcoaches, gevraagd in hoeverre zij samenwerken met verschillende typen organisaties (zie tabel 3.13 en 3.14).

⁴ Uiteindelijk vulden hiervan 204 organisaties de gehele vragenlijst in.

Tabel 3.13 Organisaties waarmee de betrokken organisaties samenwerken, naar sector (meer antwoorden mogelijk, in procenten)

	Totaal (n=204)	Sport (n=89)	Onderwijs (n=81)	Overig (n=25)
Sportvereniging/sportaanbieder	79	74	87	84
Gemeente	71	74	62	84
Onderwijsinstelling	67	74	49	84
Sportservice/sportloket/sportraad gemeentelijk	53	57	49	64
Kinderopvangorganisatie	34	23	42	44
Instelling voor kunst en cultuur	33	6	53	40
Welzijnsinstelling	31	21	29	60
Sportbond	31	53	11	28
Instelling voor gezondheidszorg	29	13	37	64
Jeugd(zorg)instelling	29	14	42	44
Jeugdsportfonds	27	27	24	44
Bedrijfsleven	26	29	16	24
Buurthuis/buurtvoorziening	25	20	20	56
Instelling voor ouderen(zorg)	15	6	14	40
Instelling voor gehandicaptenzorg	14	14	8	40
Vluchtelingenwerk	14	6	16	32
Sportservice/sportloket/sportraad provinciaal	8	7	6	20

Toelichting: Organisaties uit de kunst- en cultuursector zijn niet meegenomen vanwege de lage n

Tabel 3.14 Gemiddeld aantal organisaties waarmee de betrokken organisaties samenwerken, naar sector (organisaties die samenwerken met onderstaande organisaties, gemiddelden)

	Totaal	Sport	Onderwijs	Overig
Onderwijsinstelling (n=133)	11	8	7	24
Bedrijfsleven (n=51)	8	8	4	12
Sportvereniging/sportaanbieder (n=158)	7	6	4	17
Instelling voor gehandicaptenzorg (n=28)	5	2	2	12
Instelling voor gezondheidszorg (n=57)	4	2	2	9
Instelling voor kunst en cultuur (n=65)	3	2	2	2
Buurthuis/buurtvoorziening (n=49)	3	2	1	5
Kinderopvangorganisatie (n=67)	3	2	3	4
Instelling voor ouderen(zorg) (n=29)	3	2	1	5
Welzijnsinstelling (n=62)	2	2	1	4
Jeugd(zorg)instelling (n=57)	2	1	2	4
Gemeente (n=141)	2	1	1	3
Sportbond (n=62)	2	1	2	3
Sportservice/sportloket/sportraad gemeentelijk (n=106)	1	1	1	3
Jeugdsportfonds (n=54)	1	1	1	1
Vluchtelingenwerk (n=28)	1	1	1	1
Sportservice/sportloket/sportraad provinciaal (n=16)	1	1	1	1

Toelichting: Organisaties uit de kunst- en cultuursector zijn niet meegenomen vanwege de lage n

Tabel 3.15 Type onderwijsorganisaties waarmee de betrokken organisaties samenwerken, naar sector (meer antwoorden mogelijk, in procenten)

	Totaal (n=133)	Sport (n=64)	Onderwijs (n=39)	Overig (n=21)
School uit regulier basisonderwijs	89	92	87	81
School uit speciaal basisonderwijs (sba)	44	31	46	71
School uit speciaal onderwijs (so)	30	20	31	48
School uit regulier voortgezet onderwijs	47	39	51	48
School uit speciaal voortgezet onderwijs (vso)	17	11	13	38
Praktijkonderwijs	23	14	15	62
School uit middelbaar beroepsonderwijs	27	23	18	52
School uit ander onderwijs, namelijk	8	8	10	5

Toelichting: Organisaties uit de kunst- en cultuursector zijn niet meegenomen vanwege de lage n

Tabel 3.16 Culturele organisaties waarmee de betrokken organisaties samenwerken, naar sector (meer antwoorden mogelijk, in procenten, n=65)

Bibliotheken	57
Cultuur	54
Theater	49
Amateurkunst en cultuureducatie	48
Muziek en muziektheater	46
Musea	45
Beeldende kunst en vormgeving	38
Dans	37
Film	18
(Multi)media	14
Anders	9
Cultuurbezit	6
Monumenten en archeologie	6
Archieven	3
Internationaal en intercultureel beleid	3
Landschapsarchitectuur, architectuur en stedenbouw	3
Letteren	3

Toelichting: Vanwege een lage n per sector is uitsplitsing naar sectoren achterwege gelaten. De meeste organisaties die de vraag beantwoordden waren onderwijsinstellingen (n=42).

Tabel 3.17 Rol van de buurtsportcoach bij het tot stand brengen van samenwerking, naar sector (in procenten)

	Totaal (n=204)	Sport (n=89)	Onderwijs (n=81)	Overig (n=25)
Ja, in de meeste gevallen	21	22	14	36
Ja, in enkele gevallen	49	58	43	40
Nee	30	20	43	24

Toelichting: Organisaties uit de kunst- en cultuursector zijn niet meegenomen vanwege de lage n

3.5 Activiteiten voor het onderwijs

De landelijke doelstellingen vanuit de 'oude' impulsregeling waren het stimuleren van een dagelijks sportaanbod op en rond scholen en het stimuleren dat de jeugd vertrouwd raakt met een of meer kunst- of cultuurvormen. In onderstaande tabellen is weergegeven hoe vaak, in de afgelopen twaalf maanden, volgens scholen daadwerkelijk sport- en beweegactiviteiten zijn aangeboden aan leerlingen van hun school en de mate waarin daarbij een buurtsportcoach betrokken was. Vanwege het lage aantal scholen met een cultuurcoach (n=9) zijn de tabellen over culturele activiteiten achterwege gelaten.

Inzet buurtsportcoach sport

Tabel 3.18 Mate waarin sport- en beweegactiviteiten zijn aangeboden aan leerlingen van de school, in de afgelopen twaalf maanden (scholen met buurtsportcoach voor sport, in procenten, n=73)

	Nooit	1 tot enkele keren per jaar	(Vrijwel) maandelijks	(Vrijwel) wekelijks	(Vrijwel) dagelijks	Weet niet
Op school tijdens de gymles	10	42	7	34	7	
Op school onder schooltijd (buiten de gymles)	27	33	5	25	5	4
Op school na schooltijd	25	28	7	29	11	1
Op een sportvereniging	30	30	5	10	3	22

Tabel 3.19 Mate waarin buurtsportcoach betrokken is bij aanbod van sport- en beweegactiviteiten aangeboden aan leerlingen van de school, in de afgelopen twaalf maanden (scholen met buurtsportcoach voor sport, in procenten)

	Nooit	Soms	Meestal	Altijd	Weet niet
Op school tijdens de gymles (n=66)	9	38	15	36	2
Op school onder schooltijd (buiten de gymles) (n=50)	8	38	20	30	4
Op school na schooltijd (n=54)	9	22	19	44	6
Op een sportvereniging (n=35)	14	37	20	26	3

Tabel 3.20 Mate waarin specifieke sport- en beweegactiviteiten zijn aangeboden aan leerlingen van de school, in de afgelopen twaalf maanden (scholen met buurtsportcoach voor sport, in procenten, n=73)

	Nooit	1 tot enkele keren per jaar	(Vrijwel) maandelijks	(Vrijwel) wekelijks	(Vrijwel) dagelijks	Weet niet
Sportdagen	4	67	2			
Schoolsporttoernooien	14	50	8			1
Sportkennismakingslessen of sportclinics	1	58	7	1	2	3
School-sportclub/school- sportvereniging die verbonden is aan de school	28	22	1	7	1	14
Anders	38	5	1	4		25

Tabel 3.21 Mate waarin buurtsportcoach betrokken is bij aanbod van sport- en beweegactiviteiten aangeboden aan leerlingen van de school, in de afgelopen twaalf maanden (scholen met buurtsportcoach, in procenten)

	Nooit	Soms	Meestal	Altijd	Weet niet
Sportdagen (n=69)	17	29	13	36	4
Schoolsporttoernooien (n=58)	21	38	14	26	2
Sportkennismakingslessen of sportclinics (n=69)	10	19	32	35	4
School-sportclub/school-sportvereniging die verbonden is aan de school (n=31)	16	23	26	35	
Anders (n=10)	10	20		50	20

Tabel 3.22 Mate waarin buurtsportcoaches betrokken zijn bij bewegingsonderwijs (scholen met buurtsportcoach voor sport, percentages, n=73)

Geeft zelfstandig gymles aan kinderen op school en is tevens vakleerkracht op school	18
Geeft zelfstandig gymles aan kinderen op school en is geen vakleerkracht op school	14
Ondersteunt een of meer leerkrachten tijdens het geven van de gymles	16
Is anders betrokken	14
Niet betrokken bij de uitvoering van de gymlessen op onze school	37
Weet niet of er bij de gymles een combinatiefunctionaris/buurtsportcoach betrokken is	1

3.6 Activiteiten vanuit sportorganisaties

In onderstaande tabellen is opgenomen in welke mate in de afgelopen twaalf maanden sport- en beweegactiviteiten vanuit sportorganisaties zijn aangeboden aan kinderen van een school en andere groepen kinderen en in welke mate daarbij een buurtsportcoach betrokken was. De tabellen hebben betrekking op sportorganisaties die hebben aangegeven dat een buurtsportcoach bij hun organisatie betrokken is.

Tabel 3.23 Betrokkenheid van sportorganisaties bij sport- en beweegactiviteiten voor leerlingen van een school, in de afgelopen twaalf maanden (sportorganisaties, in procenten, n=89)

	Nooit	1 tot enkele keren per jaar	(Vrijwel) maandelijks	(Vrijwel) wekelijks	(Vrijwel) dagelijks	Weet niet
Op en rond een school (gymles niet meegerekend)	27	46	7	12	2	6
Op de sportvereniging/organisatie voor leerlingen van een school	25	54	9	9		3

Tabel 3.24 Mate waarin een buurtsportcoach betrokken was bij sportactiviteiten voor leerlingen van een school, in de afgelopen twaalf maanden (sportorganisaties, in procenten)

	Nooit	Soms	Meestal	Altijd	Weet niet
Op en rond een school (gymles niet meegerekend) (n=61)	7	16	38	38	2
Op de sportvereniging/organisatie voor leerlingen van een school (n=64)	8	25	28	33	6

Tabel 3.25 Betrokkenheid van sportorganisaties bij sport- en beweegactiviteiten voor andere groepen kinderen, in de afgelopen twaalf maanden (sportorganisaties, in procenten, n=89)

	Nooit	1 tot enkele keren per jaar	(Vrijwel) maandelijks	(Vrijwel) wekelijks	(Vrijwel) dagelijks	Weet niet
Kinderen van een kinderopvang/peuterspeelzaal (0-4 jaar)	81	6	2	3		7
Kinderen van na- en/of buitenschoolse opvang	51	25	3	13	3	4
Kinderen/jongeren uit een bepaalde wijk of buurt	46	26	6	19	1	2
Kinderen/jongeren in de jeugdzorg	71	11	2	7		9
Kinderen/jongeren uit de vluchtelingenopvang	82	10		3		4
Kinderen/jongeren in arme gezinnen	54	19	6	10	6	6
Anders	57	9	3	6	1	24

Tabel 3.26 Mate waarin een buurtsportcoach betrokken was bij sportactiviteiten voor andere groepen, in de afgelopen twaalf maanden (sportorganisaties, in procenten)

	Nooit	Soms	Meestal	Altijd	Weet niet
Kinderen van een kinderopvang/peuterspeelzaal (0-4 jaar) (n=11)	36	27	18		18
Kinderen van na- en/of buitenschoolse opvang (n=40)	13	18	30	30	10
Kinderen/jongeren uit een bepaalde wijk of buurt (n=46)	4	11	37	37	11
Kinderen/jongeren in de jeugdzorg (n=18)	28	33	17	11	11
Kinderen/jongeren uit de vluchtelingenopvang (n=12)	33	25	17	8	17
Kinderen/jongeren in arme gezinnen (n=36)	19	17	47	11	6
Anders (n=17)	41	6	24	29	

3.7 Samenvatting

Doelstellingen met de inzet van buurtsportcoaches

Het percentage betrokken organisaties dat aangeeft landelijke doelstellingen na te streven valt wat lager uit dan bij de buurtsportcoaches zelf het geval is. Zij geven ook andere prioriteiten aan, zo lijkt het.

- Ruim drie kwart (77%) geeft aan het stimuleren dat meer mensen lid worden van een sportvereniging als doel na te streven. Dit geldt uiteraard vooral voor organisaties uit de sport (90%). Een groter aandeel organisaties (85%) schat in dat hun gemeente deze doelstelling nastreeft. Twee derde van de betrokken organisaties (68%) wil zelf bijdragen aan het stimuleren dat meer mensen kunnen sporten en bewegen in de buurt. Ook hier schatten zij in dat hun gemeente dat een belangrijker doel vindt (89%).
- Het stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen vinden vooral onderwijsinstellingen (68% t.o.v. 49% totaal) belangrijk. Sportorganisaties geven wat vaker aan de versterking van sportverenigingen als doelstelling na te streven (62% t.o.v. 46% totaal).
- Iets minder dan de helft van de organisaties zegt het leggen van verbindingen tussen organisaties uit diverse sectoren als doelstelling na te streven (48%). Organisaties uit de 'overige' sectoren (welzijn o.a.) kruisen deze doelstelling wat vaker aan dan gemiddeld (75%).

Lokale doelstellingen met de inzet van buurtsportcoaches

Gemeenten, buurtsportcoaches en betrokken organisaties streven naast de landelijke doelstellingen ook tal van eigen lokale doelen na. Deels komen deze overeen met de meer algemene landelijke doelstellingen, zoals het stimuleren van de sport- en beweegdeelname van specifieke doelgroepen of het uitbreiden van het aanbod voor specifieke doelgroepen of het bevorderen van de doorstroming naar sportverenigingen.

- Betrokken organisaties denken dat hun gemeente het bevorderen van de leefbaarheid in de buurt of gemeente ook een belangrijk doel vindt om na te streven (66%), terwijl zij dat voor zichzelf minder belangrijk achten (36%). Zelf geven betrokken organisaties vooral aan de doelstelling kinderen en jongeren hun talenten laten ontdekken na te streven (64%). Ook vinden zij zelf het vergroten van de betrokkenheid van ouders van belang (63%). Zij denken dat hun gemeenten dit laatste doel minder op hun netvlies hebben (33%).

Samenwerking tussen organisaties en de rol van de buurtsportcoach

Het leggen van verbindingen tussen verschillende sectoren is bij de inzet van buurtsportcoaches niet alleen een middel tot een doel, maar ook een doel op zichzelf.

- Betrokken organisaties uit de verschillende sectoren (sport, onderwijs, overig) blijken net als bij de meting in 2014 redelijk veel samen te werken met bekende partijen als de gemeente (71%), (andere) onderwijsinstellingen (67%) en (andere) sportorganisaties (79%). Ook de sportservice-organisatie (53%) wordt als samenwerkingspartner genoemd. In iets mindere mate werken de ondervraagde betrokken organisaties samen met organisaties uit de 'nieuwe' sectoren (kinderopvang, welzijn e.a., tussen 34% en 8% genoemd). Betrokken organisaties die met onderwijsinstellingen samenwerken noemen daarbij vooral scholen uit het regulier basisonderwijs (89%) en in mindere mate scholen uit het regulier voortgezet onderwijs (47%). Daarnaast worden scholen uit het speciaal onderwijs genoemd (tussen 44% en 17%), het praktijkonderwijs (23%) en het middelbaar beroepsonderwijs (27%).
- De buurtsportcoach heeft volgens een vijfde van de betrokken organisaties in de meeste gevallen een rol gespeeld bij het tot stand brengen van de samenwerking, de helft geeft aan dat de buurtsportcoach hierbij in enkele gevallen een rol speelde. Sportorganisaties vinden dit vaker het

geval dan onderwijsorganisaties. Het lijkt erop dat het aantal organisaties dat de buurtsportcoach een rol toedicht bij het smeden van samenwerkingsverbanden iets is toegenomen ten opzichte van de meting in 2014.

Aanbod en betrokkenheid buurtsportcoach volgens organisaties

- Op twee vijfde van de scholen met een buurtsportcoach voor sport wordt naar eigen zeggen vrijwel dagelijks of wekelijks sport- en beweegactiviteiten op school na schooltijd georganiseerd. Ruim twee vijfde (44%) van de scholen met dit soort aanbod geeft aan dat hier altijd een buurtsportcoach bij betrokken is (19% meestal). Ook bij scholen met sport- en beweegaanbod tijdens de gymles (41% wekelijks/dagelijks) of onder schooltijd (30% wekelijks/dagelijks) is dikwijls een buurtsportcoach betrokken, maar iets minder intensief (36% altijd resp. 30% altijd).
- Specifieke activiteiten zoals sportdagen, schoolsporttoernooien en clinics worden volgens de scholen met een buurtsportcoach voor sport hooguit een tot enkele keren per jaar voor leerlingen van hun school georganiseerd. Bij de meerderheid van de scholen met dit soort activiteiten is de buurtsportcoach ook dikwijls betrokken (tussen een kwart en een derde altijd).
- Ondervraagde sportorganisaties met een buurtsportcoach zijn naar eigen zeggen niet zo heel frequent betrokken bij sport- en beweegactiviteiten voor leerlingen van een school. Hooguit een of enkele keren per jaar (46% op en rond school; 54% op de sportvereniging). Ook dikwijls is daar een buurtsportcoach bij betrokken, maar niet altijd.
- Sportorganisaties zijn evenmin heel frequent betrokken bij sport- en beweegactiviteiten voor andere groepen kinderen. Nog het meest voor kinderen van een na- of buitenschoolse opvang, kinderen uit een bepaalde wijk of buurt of uit arme gezinnen.
- Bijna de helft van de scholen met een buurtsportcoach voor sport (48%) geeft aan dat een buurtsportcoach betrokken is bij het bewegingsonderwijs. Bijna een vijfde (18%) geeft aan dat deze persoon tevens als vakleerkracht werkzaam is.

4. Het uitvoeringsproces

In dit deel zijn de tabellen opgenomen die betrekking hebben op hoe de inzet van buurtsportcoaches wordt ervaren door de buurtsportcoaches zelf en door de betrokken organisaties. Verschillende thema's komen in tabelvorm aan de orde:

- Ervaringen met diverse aspecten van het werk van de buurtsportcoach;
- Ervaringen met samenwerking en betrokkenheid rond de inzet van de buurtsportcoach;
- Succes- en verbeterpunten volgens organisaties.

4.1 Ervaringen met diverse aspecten van het werk

In onderstaande tabellen is te zien in welke mate buurtsportcoaches (buurtsportcoaches, combinatiefunctiearissen en coördinatoren) het eens dan wel oneens zijn met uitspraken over diverse aspecten van hun werk. Vergelijkbare stellingen zijn voorgelegd aan de betrokken organisaties.

Helderheid taken en doelen

Tabel 4.1 Uitspraken buurtsportcoaches over helderheid van taken en doelen (in procenten, n=206)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
Het is mij helder welke taken en werkzaamheden (aanpak) ik moet doen.	2	10	87		
De aanpak/werkwijze om de doelstellingen/doelgroepen te bereiken zijn goed onderbouwd en uitgewerkt.	7	25	66	2	
De doelstellingen van de inzet van combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches in mijn gemeente zijn realistisch en haalbaar.	5	17	73	3	1

Tabel 4.2 Uitspraken organisaties over helderheid van taken en doelen (in procenten, n=204)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
Het is mij helder welke taken en werkzaamheden (aanpak) de combinatiefunctionaris/ buurtsportcoach moet doen.	8	16	73	2	1
De doelstellingen van de inzet van combinatiefunctionaris/buurtsportcoach voor mijn organisatie zijn realistisch en haalbaar.	3	15	72	7	3

Eigen werk(inrichting)

Tabel 4.3 Uitspraken buurtsportcoaches over eigen werk(inrichting) (in procenten, n=206)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
Ik ervaar voldoende ruimte om een eigen aanpak/werkwijze te kiezen.	3	6	91		
Ik kan op voldoende steun van mijn collega's en leidinggevendenden rekenen mocht ik die nodig hebben bij de uitvoering van mijn werkzaamheden.	1	10	88		
Ik kan op voldoende steun van betrokken buurtsportcoaches en organisaties rekenen mocht ik die nodig hebben bij de uitvoering van mijn werkzaamheden.	3	19	75	1	1
Ik beschik over voldoende kennis en vaardigheden om mijn werkzaamheden (aanpak/werkwijze) te kunnen uitvoeren.		5	95		
Ik heb voldoende mogelijkheden om werkervaringen met collega's uit te wisselen.	2	13	84		1

Tabel 4.4 Mate waarin organisaties het eens/oneens zijn over de beschikbaarheid van kennis en vaardigheden van de buurtsportcoach (in procenten, n=204)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
De combinatiefunctionaris/buurtsportcoach beschikt over voldoende kennis en vaardigheden om zijn/haar werkzaamheden (aanpak/werkwijze) te kunnen uitvoeren.	3	12	78	5	1

Randvoorwaarden

Tabel 4.5 Uitspraken buurtsportcoaches over randvoorwaarden (in procenten, n=206)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
Binnen de organisatie waar ik werk is/zijn een of meerdere personen aangewezen voor het coördineren van de inzet van buurtsportcoaches.	5	7	82	1	5
Het nemen van besluiten met betrekking tot de inzet van buurtsportcoaches en combinatiefunctionarissen in mijn gemeente/wijk/organisatie verloopt soepel en snel.	15	34	45	3	3
Het aantal uren dat ik kan worden ingezet is toereikend voor de werkzaamheden die ik moet verrichten.	22	24	53		
Er zijn voldoende financiële middelen beschikbaar om mijn werkzaamheden zoals bedoeld uit te voeren.	22	18	56	3	
Ik heb voldoende materialen en voorzieningen tot mijn beschikking om mijn werkzaamheden zoals bedoeld uit te voeren.	8	14	76		1
Het werkgeverschap voor mijn functie is goed geregeld	9	14	74	3	
Er is in mijn gemeente voldoende cofinanciering/geld om de inzet van buurtsportcoaches/combinatiefunctionarissen voor de toekomst te garanderen.	28	26	26	18	1

Tabel 4.6 Uitspraken organisaties over randvoorwaarden (in procenten, n=204)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
Het nemen van besluiten m.b.t. tot de inzet van de buurtsportcoach/combinatiefunctionaris in mijn organisatie verloopt soepel en snel.	3	20	70	3	4
Er zijn in mijn organisatie voldoende middelen (geld, materialen) beschikbaar voor de werkzaamheden van de buurtsportcoach/combinatiefunctionaris.	28	24	34	7	7
Het aantal uren dat de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach kan worden ingezet, is toereikend voor de werkzaamheden die hij of zij moet verrichten.	18	24	44	11	3
Er is in mijn gemeente voldoende cofinanciering/geld om de inzet van buurtsportcoaches/combinatiefunctionarissen voor de toekomst te garanderen.	18	26	27	24	4

Betrekken doelgroepen en draagvlak omgeving

Tabel 4.7 Uitspraken buurtsportcoaches over betrekken doelgroepen en draagvlak omgeving (in procenten, n=206)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
De doelgroep(en) waar ik mij op richt zijn over het algemeen makkelijk te enthousiasmeren om deel te nemen aan activiteiten.	27	30	40		3
Er is in mijn gemeente/wijk bij organisaties, partijen en buurtsportcoaches veel draagvlak voor het werk van de buurtsportcoach/combinatiefunctionaris.	4	18	74	2	1
Ouders/verzorgers zijn over het algemeen makkelijk te betrekken bij activiteiten voor (hun) kinderen.	44	27	19	2	7
Ik ben tevreden over de mate waarin ik mijn doelgroep(en) weet te bereiken.	6	21	71		

Tabel 4.8 Uitspraken van organisaties over betrekken doelgroepen en draagvlak omgeving (in procenten, n=204)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
De doelgroep(en) waar de combinatiefunctionaris/ buurtsportcoach zich op richt zijn over het algemeen makkelijk te enthousiasmeren om deel te nemen aan activiteiten.	17	23	55	3	2
Ouders/verzorgers zijn over het algemeen makkelijk te betrekken bij activiteiten voor (hun) kinderen.	29	36	30	1	3

4.2 Samenwerking en betrokkenheid

Tevredenheid met samenwerking en resultaat daarvan

In tabel 3.13 is weergegeven met welke organisaties de betrokken organisaties samenwerken. In tabel 4.9 is te zien hoe tevreden organisaties zijn over de samenwerking.

Tabel 4.9 Tevredenheid over samenwerking organisatie, naar sector (organisaties die samenwerken met onderstaande organisaties, in procenten)

	(Zeer) ontevreden	Neutraal	(Zeer) tevreden	Weet niet
Sportvereniging/sportaanbieder (n=158)	1	13	84	2
Onderwijsinstelling (n=133)	2	9	88	2
Instelling voor kunst en cultuur (n=65)	2	6	86	6
Welzijnsinstelling (n=62)	2	16	79	3
Jeugd(zorg)instelling (n=57)		18	76	7
Instelling voor gezondheidszorg (n=57)		19	77	4
Instelling voor gehandicaptenzorg (n=28)		25	68	7
Buurthuis/buurtvoorziening (n=49)		24	73	2
Kinderopvangorganisatie (n=67)	1	12	59	7
Instelling voor ouderen(zorg) (n=29)	3	24	66	7
Bedrijfsleven (n=51)	4	20	69	8
Vluchtelingenwerk (n=28)	4	21	68	7
Gemeente (n=141)	2	16	90	2
Sportservice/sportloket/sportraad gemeentelijk (n=106)	3	7	86	4
Sportservice/sportloket/sportraad provinciaal (n=16)		25	63	13
Sportbond (n=62)	3	23	74	
Jeugdsportfonds (n=54)	2	13	80	6

Tabel 4.10 Mate van tevredenheid van organisaties over de samenwerking met de buurtsportcoach (in procenten, n=204)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
Ik ben tevreden over de samenwerking met de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach	5	10	81	2	1

Tabel 4.11 Uitspraken buurtsportcoaches over samenwerking (in procenten, n=206)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
Ik werk als combinatiefunctionaris/buurtsportcoach met succes samen met diverse betrokken organisaties		12	80		7
De animo van betrokken partijen om samen te werken is groot.	6	37	53	2	2
De samenwerking tussen organisaties die onderling verschillen in werkwijze en cultuur levert nieuwe/innovatieve aanpakken op.	5	35	42	10	7
Sommige organisaties waarmee verbindingen zijn gelegd hebben zich inmiddels teruggetrokken uit de samenwerking	43	20	17	9	11
Ik werk met succes samen met andere combinatiefunctionarissen of buurtsportcoaches in de gemeente.	3	12	78	1	5
Het lukt mij goed om de verbinding te leggen met sociale wijkteams in mijn gemeente.	11	33	38	1	17

Wijze van betrokkenheid buurtsportcoach bij samenwerking

Tabel 4.12 Wijze van betrokkenheid van buurtsportcoaches bij samenwerking tussen verschillende organisaties (in procenten, n=206)

Ik initieer de samenwerking tussen organisaties meestal zelf, zet de samenwerking zelf op	59
Ik stimuleer organisaties meestal om met elkaar te gaan samenwerken, maar zet de samenwerking niet zelf op	36
De samenwerking bestaat meestal al en ik sluit daarbij aan	38
Anders	3
Niet van toepassing	3

Tabel 4.13 Uitspraken buurtsportcoaches over zijn/haar betrokkenheid bij samenwerking tussen organisaties (in procenten, n=206)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
De samenwerking tussen de organisaties waarvoor ik werkzaam ben verloopt via mij, zij hebben zelf onderling geen contact.	61	22	11	3	3
Ik neem als combinatiefunctionaris of buurtsportcoach veel werk uit handen van de organisaties waarvoor ik werkzaam ben.	6	30	52	4	7
Mijn inzet als combinatiefunctionaris of buurtsportcoach is er vooral op gericht dat organisaties zelfstandig kunnen functioneren.	14	25	49	4	9

Tabel 4.14 Uitspraak organisaties over betrokkenheid buurtsportcoach bij samenwerking met andere organisaties (in procenten, n=204)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
De samenwerking tussen de betrokken organisaties verloopt via de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach, ik heb zelf geen contact met betrokken organisaties	39	19	30	4	8

Wijze van samenwerken tussen organisaties

In tabel 4.15 is te zien hoe volgens de buurtsportcoaches organisaties waarbij hij/zij als buurtsportcoach of coördinator betrokken is met elkaar samenwerken.

Tabel 4.15 Wijze waarop organisaties waarbij buurtsportcoaches betrokken zijn met elkaar samenwerken volgens buurtsportcoaches (meer antwoorden mogelijk) (in procenten, n=206)

De organisaties voeren gezamenlijk een jaarlijks terugkerende activiteit (evenement) uit	63
De organisaties voeren gezamenlijk op structurele basis activiteiten uit (bijv. maandelijks of wekelijks terugkerend)	62
De organisaties voeren gezamenlijk op incidentele basis activiteiten uit	58
De organisaties participeren in een projectgroep	56
De organisaties hebben een gezamenlijk plan van aanpak voor de samenwerking	42
De organisaties hebben een samenwerkingsovereenkomst ondertekend	39
De organisaties bepalen in gezamenlijk overleg doelen en resultaten	38
De organisaties werken samen in een zogenaamde ketenaanpak (doorverwijzing van cliënten/deelnemers)	28
De organisaties voeren een gezamenlijke administratie/overhead	12
Anders	5

In tabel 4.16 is opgenomen hoe organisaties zelf vinden dat zij met andere organisaties samenwerken. Deze vraag volgde op de vraag met welke organisaties zij zoal samenwerken en staat los van de betrokkenheid van een buurtsportcoach, zie tabel 3.13.

Tabel 4.16 Wijze waarop organisaties met elkaar samenwerken, betrokken organisaties naar sector (meer antwoorden mogelijk, in procenten)

	Totaal (n=204)	Sport (n=89)	Onderwijs (n=81)	Overig (n=25)
We voeren gezamenlijk op incidentele basis activiteiten uit	60	59	59	64
We voeren gezamenlijk een jaarlijks terugkerende activiteit (evenement) uit	48	50	44	52
We voeren gezamenlijk op structurele basis activiteiten uit (bijv. maandelijks of wekelijks terugkerend)	39	40	29	60
We participeren in een projectgroep	34	29	25	76
We hebben een samenwerkingsovereenkomst ondertekend	28	24	29	48
We bepalen in gezamenlijk overleg doelen en resultaten	25	21	23	52
We werken samen in een zogenaamde ketenaanpak (doorverwijzing van cliënten/deelnemers)	25	13	27	64
We hebben een gezamenlijk plan van aanpak voor de samenwerking	24	26	18	44
We hebben gezamenlijk het werkgeverschap voor de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach geregeld	12	16	9	12
We voeren een gezamenlijke administratie/overhead	1		3	
Anders	9	12	9	

Toelichting: Organisaties uit de kunst- en cultuursector zijn niet meegenomen vanwege de lage n

Tabel 4.17 Uitspraak organisaties over animo samenwerking (in procenten, n=204)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
De animo van betrokken partijen om samen te werken is groot	5	24	66	4	2

4.3 Succes- en verbeterpunten volgens organisaties

Aan betrokken organisaties is gevraagd wat volgens hen de belangrijkste randvoorwaarden zijn om de inzet van de buurtsportcoach succesvol te maken en wat zij de belangrijkste verbeterpunten vinden (tabel 4.18).

Tabel 4.18 De belangrijkste succesfactoren en verbeterpunten met betrekking tot de inzet van de buurtsportcoaches (meer antwoorden mogelijk) (in procenten, organisaties, n=204)

	Succesfactoren	Verbeterpunten
Goede communicatie met de doelgroep en betrokken instellingen	51	13
Voldoende tijd voor het uitvoeren van mijn werkzaamheden	28	30
Heldere doelstellingen en/of visie met betrekking tot de inzet van de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach	26	12
Voldoende cofinanciering vanuit de gemeente	25	37
Goede samenwerking met de combinatiefunctionarissen/buurtsportcoaches	25	6
Duidelijke taakomschrijving van de functie van de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach	23	14
Goede zichtbaarheid van combinatiefunctionaris/buurtsportcoaches in de wijk/buurt	20	15
Grote betrokkenheid van en draagvlak bij betrokken organisaties m.b.t. de werkzaamheden van de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach	18	10
Goede afstemming van de wederzijdse verwachtingen van de betrokken organisaties	13	13
Voldoende animo tot samenwerken van de betrokken organisaties	12	8
Voldoende tijdsinvestering voor betrokken organisaties	10	21
Heldere lokale organisatiestructuur	9	16
Grote betrokkenheid van ouders/verzorgers	6	26
Voldoende cofinanciering door partners	2	17

4.4 Samenvatting

Ervaringen aspecten werk

- Het merendeel van de buurtsportcoaches (87%) geeft aan dat hem/haar helder is welke taken en werkzaamheden (aanpak) hij/zij moet doen. Betrokken organisaties hebben daarvan een iets minder helder beeld (73% eens met de stelling).
- Bijna drie kwart (73%) vindt dat de doelstellingen met de inzet van de buurtsportcoach in hun gemeente realistisch en haalbaar zijn (5% vindt van niet). Dat vindt een vergelijkbaar percentage betrokken organisaties (72% eens).
- Iets minder buurtsportcoaches zijn het (zeer) eens met de stelling dat de aanpakken of werkwijzen om de doelstellingen en doelgroepen te bereiken goed zijn onderbouwd en uitgewerkt (66% eens, 7% oneens, 25% neutraal).
- Over de inrichting van hun eigen werk zijn buurtsportcoaches behoorlijk tevreden. Bijna alle buurtsportcoaches (95%) hebben naar eigen zeggen voldoende kennis en vaardigheden om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Betrokken organisaties zijn het daar over het algemeen mee eens (78% eens). Het merendeel van de buurtsportcoaches (91%) ervaart voldoende ruimte om een eigen aanpak/werkwijze te kiezen en steun van collega's en leidinggevenden wordt als voldoende ervaren (88%). Buurtsportcoaches zijn het over het algemeen ook eens met de stelling dat zij voldoende mogelijkheden hebben om werkervaringen met collega's uit wisselen (84%). Iets minder buurtsportcoaches zijn het eens met de uitspraak dat zij op voldoende steun kunnen rekenen van betrokken buurtsportcoaches en organisaties, mochten zij die nodig hebben (75%).

- Stellingen die te maken hebben met randvoorwaardelijke aspecten van het werk scoren wat lager in de beleving van buurtsportcoaches en betrokken organisaties. Het merendeel van de buurtsportcoaches is het eens (82%) met de stelling dat er een of meerdere personen zijn aangewezen voor de coördinatie van de inzet van buurtsportcoaches. Ongeveer drie kwart van de buurtsportcoaches vindt dat er voldoende materialen en voorzieningen zijn om het werk te kunnen uitvoeren (76% eens, 8% oneens) en dat het werkgeverschap goed is geregeld (74% eens, 9% oneens). Minder buurtsportcoaches zijn het eens met de stelling dat het nemen van besluiten met betrekking tot de inzet van buurtsportcoaches in hun gemeente, wijk of organisatie soepel en snel verloopt (45% eens, 15% oneens). Betrokken organisaties zijn het daar overigens vaker wel mee eens (70%). Net als in de meting van 2014 zijn de buurtsportcoaches en organisaties kritisch over de toereikendheid van het aantal uren dat de buurtsportcoach kan worden ingezet. Ruim de helft van de buurtsportcoaches (53% eens, 22% oneens) en ruim twee vijfde (44% eens, 18% oneens) van de betrokken organisaties vindt de uren toereikend. Ruim de helft van de buurtsportcoaches (56%) vindt de financiële middelen om de werkzaamheden zoals bedoeld te kunnen uitvoeren voldoende (22% niet). Slechts een derde (34%) van de betrokken organisaties is het eens met de stelling dat in hun organisatie voldoende middelen (geld en materialen) beschikbaar zijn voor de werkzaamheden van de buurtsportcoach (28% oneens).
- Weinig buurtsportcoaches en betrokken organisaties hebben vertrouwen dat er in hun gemeente voldoende cofinanciering of geld is om de inzet van buurtsportcoaches voor de toekomst te garanderen. Ruim een kwart van de buurtsportcoaches en van de betrokken organisaties is het eens met de stelling dat dit voldoende is gegarandeerd. Dit vinden zowel buurtsportcoaches als organisaties een moeilijke stelling gezien het aantal dat 'neutraal' of 'weet niet' antwoordt. Er zijn echter ook uitgesproken stemmers tegen (28% buurtsportcoaches, 18% organisaties).
- Buurtsportcoaches en betrokken organisaties zijn daarnaast kritisch over het gemak waarmee de doelgroepen waar de buurtsportcoach zich op richt kunnen worden geënthousiasmeerd om aan activiteiten deel te nemen. Twee vijfde van de buurtsportcoaches en ruim de helft van de betrokken organisaties is het eens met de stelling dat zij makkelijk te enthousiasmeren zijn, ruim een kwart van de buurtsportcoaches en zeventien procent van de betrokken organisaties is het hier niet mee eens. Desondanks is 71 procent van de buurtsportcoaches wel tevreden over de mate waarin hij/zij de doelgroep(en) weet te bereiken (6% niet eens met de stelling). Ook betrokken organisaties vinden het enthousiasmeren van doelgroep(en) waarop de buurtsportcoach zich richt lastig (55% vindt het makkelijk, 17% niet).
- Het betrekken van ouders en verzorgers bij activiteiten voor (hun) kinderen vinden de buurtsportcoaches en betrokken organisaties nog wat lastiger. Een vijfde (19%) van de buurtsportcoaches en drie tiende (30%) van de organisaties is het eens met de stelling dat zij over het algemeen makkelijk te betrekken zijn, maar ruim twee vijfde (44%) van de buurtsportcoaches en drie tiende (29%) van de organisaties is het daar niet mee eens.
- Drie kwart (74%) van de buurtsportcoaches vindt dat er in hun gemeente/wijk bij organisaties en andere buurtsportcoaches draagvlak is voor het werk van de buurtsportcoach.

Samenwerking tussen organisaties en de rol van de buurtsportcoach

De buurtsportcoaches kunnen op verschillende manieren betrokken zijn bij de samenwerking tussen verschillende organisaties.

- Over het algemeen vinden buurtsportcoaches dat zij met succes samenwerken met diverse betrokken organisaties (80%) en met andere buurtsportcoaches (78%). Ze zijn het wat minder eens met de stelling dat de animo van betrokken partijen om samen te werken hoog is (53% eens). Terwijl twee derde van de betrokken organisaties het eens is met de stelling dat de bereidheid tot samenwerken hoog is. Betrokken organisaties zijn over het algemeen (zeer) tevreden over de

samenwerking met andere organisaties (los van de rol van buurtsportcoaches). Betrokken organisaties zijn over het algemeen ook tevreden over de samenwerking met de buurtsportcoaches (81% eens met de stelling).

- Ongeveer twee vijfde van de buurtsportcoaches denkt dat de samenwerking tussen organisaties die onderling verschillen in cultuur en werkwijze nieuwe aanpakken oplevert (42% eens, 35% neutraal). Bijna twee vijfde (38%) van de buurtsportcoaches is het eens met de stelling dat het hen goed lukt om de verbinding te leggen met sociale wijkteams in de gemeente (11% oneens). Weinig buurtsportcoaches geven aan (17% eens) dat sommige organisaties zich hebben teruggetrokken uit de samenwerking.
- Zes tiende (59%) van de buurtsportcoaches geeft aan dat zij de samenwerking tussen organisaties meestal zelf initiëren, zelf opzetten. Ruim een derde (36%) geeft aan dat zij organisaties meestal stimuleren om met elkaar samen te werken, maar de samenwerking dan niet zelf opzetten. Nog eens ruim een derde (38%) zegt dat de samenwerking tussen organisaties meestal al bestaat en dat hij of zij daarbij aansluit. Buurtsportcoaches (61%) en in mindere mate de betrokken organisaties zelf (39%) spreken de stelling tegen dat de samenwerking tussen organisaties waarbij een buurtsportcoach betrokken is via de buurtsportcoach verloopt en dat organisaties onderling zelf geen contact hebben. Buurtsportcoaches geven wel aan (52% eens) dat zij veel werk uit handen nemen van de organisaties waarvoor zij werkzaam zijn en dat hun inzet er vooral op gericht is dat organisaties zelfstandig kunnen functioneren (49% eens, 14% oneens).
- Organisaties waarbij een buurtsportcoach of coördinator betrokken is kunnen op verschillende manieren met elkaar samenwerken. Het meest voorkomend is volgens de buurtsportcoaches de samenwerking waarbij gezamenlijk een jaarlijks terugkerende activiteit (63%), of op structurele basis activiteiten (62%) of op incidentele basis (58%) activiteiten worden uitgevoerd. Betrokken organisaties geven zelf ook aan dat deze drie vormen het meest voorkomen, maar in een andere volgorde (48% resp. 39% resp. 60%).
- Samenwerking in de vorm van een projectgroep (56%), een gezamenlijk plan van aanpak (42%), een samenwerkingsovereenkomst (39%), het gezamenlijk overleggen over doelen en resultaten (38%) of in een zogenaamde ketenaanpak (28%) komen volgens buurtsportcoaches ook voor, maar minder vaak. Een dergelijk beeld zagen we ook bij de meting van 2014. Dat zeggen organisaties zelf ook. Het aandeel organisaties dat deze vormen van samenwerking noemt is lager dan bij de buurtsportcoaches. Twaalf procent van de organisaties geeft overigens aan dat zij met andere organisaties gezamenlijk het werkgeverschap van de buurtsportcoach hebben geregeld.

Succes- en verbeterpunten

- Betrokken organisaties geven aan dat zij goede communicatie met de doelgroep en betrokken instellingen de belangrijkste randvoorwaarden vinden voor een succesvolle inzet van de buurtsportcoach. Op de tweede en derde plaats volgen voldoende tijd voor het uitvoeren van de werkzaamheden en heldere doelstellingen en/of visie met betrekking tot hun inzet.
- De belangrijkste verbeterpunten zijn volgens de betrokken organisaties voldoende cofinanciering vanuit de gemeente, voldoende tijd voor het uitvoeren van de werkzaamheden en grote betrokkenheid van ouders/verzorgers.
- In de meting van 2014 is op een andere wijze naar randvoorwaarden gevraagd, toen werden de communicatievaardigheden cruciaal gevonden voor het succesvol functioneren van een buurtsportcoach (communicatie met de doelgroep en betrokken partijen). Daarop scoorden de buurtsportcoaches goed (rapportcijfer 7,5).

5. Opbrengsten van de inzet van buurtsportcoaches

In dit hoofdstuk zijn de tabellen opgenomen die betrekking hebben op de (ervaren) opbrengsten die met de inzet van buurtsportcoaches worden bereikt. Zowel de mening van de buurtsportcoaches zelf als die van de betrokken organisaties komt aan bod. De volgende onderwerpen worden besproken:

- monitoring en evaluatie;
- behaald resultaat op landelijke en lokale doelstellingen;
- bereik van de doelgroep;
- aanbod van sport- en beweegactiviteiten;
- kwaliteit van het aanbod;
- sport- en beweegdeelname;
- meerwaarde en zichtbaarheid van effecten.

De paragraaf wordt afgesloten met een samenvatting.

5.1 Monitoring en evaluatie

In tabel 5.1 is te zien in welke mate volgens de buurtsportcoaches in hun organisatie verantwoording wordt afgelegd over de werkzaamheden en resultaten van de inzet van buurtsportcoaches. In tabel 5.2 is de mening van de betrokken organisaties daarover opgenomen.

Tabel 5.1 Mate waarin volgens buurtsportcoaches in de organisatie verantwoording wordt afgelegd over werkzaamheden en resultaten van de inzet van de buurtsportcoach (buurtsportcoaches, in procenten, n=206)

In mijn organisatie:	Nooit	Op incidentele basis	Op structurele basis	Weet niet
Registeren we de activiteiten van de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach	1	10	85	3
Registeren we het aantal deelnemers van activiteiten van de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach	1	13	85	1
Monitoren we het proces van samenwerking en uitvoering	1	29	66	4
Monitoren we de tevredenheid van samenwerkingspartners en/of cofinanciers	5	43	44	8
Monitoren we de resultaten van de inzet van de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach	2	24	67	7

Tabel 5.2 Mate waarin in de organisatie verantwoording wordt afgelegd over werkzaamheden en resultaten van de inzet van de buurtsportcoach (organisaties, in procenten, n=204)

In mijn organisatie:	Nooit	Op incidentele basis	Op structurele basis	Weet niet
Registeren we de activiteiten van de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach	28	23	41	8
Registeren we het aantal deelnemers van activiteiten van de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach	27	20	45	8
Monitoren we het proces van samenwerking en uitvoering	18	30	42	10
Monitoren we de tevredenheid van samenwerkingspartners en/of cofinanciers	25	30	32	13
Monitoren we de resultaten van de inzet van de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach	21	28	40	10

5.2 Behaald resultaat op doelstellingen

In tabel 5.3 is te zien hoe buurtsportcoaches inschatten dat resultaat is behaald op de landelijke doelstellingen waarvan ze eerder aangaven daar met hun inzet aan bij te dragen (zie tabel 2.12 in hoofdstuk 2). In tabel 5.4 is dat te zien voor betrokken organisaties (zie ook tabel 3.10 uit hoofdstuk 3).

Tabel 5.3 Inschatting van het behaalde resultaat op landelijke doelstellingen door buurtsportcoaches (in procenten)

	Geen	Een beetje	Duidelijk	Weet niet
Stimuleren dat meer mensen lid worden van een sportvereniging/-organisatie (n=196)	1	51	44	5
Stimuleren dat meer mensen kunnen sporten en bewegen in de buurt (n=198)		17	78	5
Stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen (n=180)		13	81	7
Uitbreiding van het aantal brede scholen met een sport- en cultuuraanbod (n=134)	1	30	41	28
Versterking van sportverenigingen met het oog op hun maatschappelijke functie (n=176)	2	38	44	16
Stimuleren van actieve kunstbeoefening onder jongeren (n=86)	3	21	17	58
Jeugd tot 18 jaar vertrouwd laten raken met een of meer kunst- en cultuurvormen (n=87)	2	18	26	53
Verbindingen leggen tussen sport en andere sectoren zoals onderwijs, cultuur, welzijn, zorg, kinderopvang en bedrijfsleven (n=172)	1	24	67	9

Tabel 5.4 Inschatting van het behaalde resultaat op landelijke doelstellingen door betrokken organisaties (in procenten)

	Geen	Een beetje	Duidelijk	Weet niet
Stimuleren dat meer mensen lid worden van een sportvereniging/-organisatie (n=1 85)	3	48	29	20
Stimuleren dat meer mensen kunnen sporten en bewegen in de buurt (n=1 79)	4	35	44	17
Stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen (n=149)	3	28	50	20
Uitbreiding van het aantal brede scholen met een sport- en cultuuraanbod (n=93)	5	27	30	38
Versterking van sportverenigingen met het oog op hun maatschappelijke functie (n=142)	4	40	27	29
Stimuleren van actieve kunstbeoefening onder jongeren (n=93)	9	34	16	41
Jeugd tot 18 jaar vertrouwd laten raken met een of meer kunst- en cultuurvormen (n=90)	4	38	17	41
Verbindingen leggen tussen sport en andere sectoren zoals onderwijs, cultuur, welzijn, zorg, kinderopvang en bedrijfsleven (n=1 34)	4	33	34	28

In tabel 5.5 is aangegeven hoe buurtsportcoaches het resultaat inschatten op lokale doelstellingen waar zij een bijdrage aan leveren (zie ook tabel 2.13 uit hoofdstuk 2). In tabel 5.6 is te zien hoe betrokken organisaties het resultaat inschatten op lokale doelstellingen waar zij een bijdrage aan leveren (zie ook tabel 3.11 uit hoofdstuk 3).

Tabel 5.5 Inschatting van het behaalde resultaat op lokale doelstellingen door buurtsportcoaches (in procenten)

	Geen	Een beetje	Duidelijk	Weet niet
Vergroten van betrokkenheid van ouders (n=166)	2	59	34	5
Vergroten van het aantal kinderen dat lid is van een culturele organisatie/een cursus volgt bij een culturele organisatie (n=138)	7	20	17	57
Het verminderen van de zorgbehoefte van specifieke doelgroepen (n=145)	5	39	26	30
Uitbreiding van het sport- en beweegaanbod voor specifieke doelgroepen (n=157)		16	75	9
Vergroten van de ontwikkelmogelijkheden van jeugdige culturele talenten (n=159)	1	20	20	58
De kwaliteit van het bewegingsonderwijs verbeteren (n=141)	2	26	52	19
Stimuleren van de sport- en beweegdeelname van specifieke doelgroepen (n=123)		23	70	7
Kinderen die dat niet van huis uit meekrijgen laten kennismaken met cultuur (n=172)	2	15	22	62
Uitbreiding van het aanbod aan culturele activiteiten (n=165).	4	14	20	62
Vergroten van de vaardigheden van vrijwilligers/medewerkers binnen de betrokken organisaties (n=185)	2	40	32	25
Vergroten van de ontwikkelmogelijkheden van jeugdige sporttalenten (n=147)	3	35	34	29
Verbeteren van de kwaliteit van het cultuuraanbod aan kinderen (n=182)	4	14	14	68
De doorstroming naar culturele instellingen stimuleren (n=155)	5	17	7	71
Stimuleren van de maatschappelijke participatie van buurtbewoners (n=187)	2	41	25	33
Het verminderen van overgewicht van specifieke doelgroepen (n=114)	4	39	46	11
Bevorderen van de leefbaarheid in de buurt of gemeente (n=179)	2	42	32	24
Vergroten van de samenwerking met sociale wijkteams in mijn gemeente (n=91)	3	33	42	22
Verbeteren van de sociale competenties van specifieke doelgroepen (n=76)	3	42	30	25
Kinderen en jongeren hun talenten en mogelijkheden laten ontdekken (n=100)		31	56	13
Verbeteren van de kwaliteit (pedagogisch, methodisch, didactisch) van sport- en beweegaanbod aan specifieke doelgroepen (n=86)		31	50	19
Vergroten van samenwerking tussen organisaties in mijn gemeente (n=84)	1	29	57	13
De doorstroming naar sportverenigingen stimuleren (n=77)	1	36	53	9

Tabel 5.6 Inschatting van het behaalde resultaat op lokale doelstellingen door betrokken organisaties (in procenten)

	Geen	Een beetje	Duidelijk	Weet niet
Vergroten van betrokkenheid van ouders (n=126)	15	44	21	20
Vergroten van het aantal kinderen dat lid is van een culturele organisatie/een cursus volgt bij een culturele organisatie (n=75)	11	39	15	36
Het verminderen van de zorgbehoefte van specifieke doelgroepen (n=116)	7	45	29	19
Uitbreiding van het sport- en beweegaanbod voor specifieke doelgroepen (n=108)	10	41	22	27
Vergroten van de ontwikkelmogelijkheden van jeugdige culturele talenten (n=131)	7	41	23	29
De kwaliteit van het bewegingsonderwijs verbeteren (n=90)	8	34	22	36
Stimuleren van de sport- en beweegdeelname van specifieke doelgroepen (n=91)	9	31	27	33
Kinderen die dat niet van huis uit meekrijgen laten kennismaken met cultuur (n=138)	5	38	42	14
Uitbreiding van het aanbod aan culturele activiteiten (n=126)	6	37	40	17
Vergroten van de vaardigheden van vrijwilligers/medewerkers binnen de betrokken organisaties (n=130)	2	31	46	21
Vergroten van de ontwikkelmogelijkheden van jeugdige sporttalenten (n=116)	7	28	45	20
Verbeteren van de kwaliteit van het cultuuraanbod aan kinderen (n=145)	5	25	42	28
De doorstroming naar culturele instellingen stimuleren (n=120)	4	35	38	23
Stimuleren van de maatschappelijke participatie van buurtbewoners (n=144)	6	47	33	15
Het verminderen van overgewicht van specifieke doelgroepen (n=102)	9	26	35	29
Bevorderen van de leefbaarheid in de buurt of gemeente (n=124)	10	44	20	27
Vergroten van de samenwerking met sociale wijkteams in mijn gemeente (n=38)	11	42	13	34
Verbeteren van de sociale competenties van specifieke doelgroepen (n=39)		41	21	38
Kinderen en jongeren hun talenten en mogelijkheden laten ontdekken (n=56)	2	30	39	29
Verbeteren van de kwaliteit (pedagogisch, methodisch, didactisch) van sport- en beweegaanbod aan specifieke doelgroepen (n=49)	2	35	33	31
Vergroten van samenwerking tussen organisaties in mijn gemeente (n=45)	2	31	38	29
De doorstroming naar sportverenigingen stimuleren (n=42)	10	31	19	40

5.3 Bereik van de doelgroep

Tabel 5.7 Mate van tevredenheid van buurtsportcoaches over het bereiken van de beoogde doelgroep (in procenten, n=206)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
Ik ben tevreden over de mate waarin ik mijn doelgroep(en) weet te bereiken	6	21	71		

Tabel 5.8 Mate van tevredenheid van betrokken organisaties over het bereiken van de beoogde doelgroep (in procenten, n=204)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
Ik ben tevreden over de mate waarin de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach de doelgroep weet te bereiken	5	21	69	3	1

5.4 Aanbod van sport- en beweegactiviteiten

Aanbod van sport- en beweegactiviteiten, ervaring scholen

In tabel 5.9 en 5.10 is te zien in hoeverre scholen met een buurtsportcoach voor sport het idee hebben dat door de komst van de buurtsportcoach het aanbod aan sport- en beweegactiviteiten voor hun leerlingen is toegenomen.

Tabel 5.9 Toename in aanbod van sport- en beweegactiviteiten aangeboden aan leerlingen van de school door de komst van buurtsportcoaches, volgens scholen met buurtsportcoach voor sport (in procenten)

	Ja	Nee	Weet niet
Op school tijdens de gymles (n=59)	46	39	15
Op school onder schooltijd (buiten de gymles) (n=44)	57	32	11
Op school na schooltijd (n=46)	63	24	13
Op een sportvereniging (n=29)	34	41	24

Tabel 5.10 Toename in aanbod van specifieke sport- en beweegactiviteiten aangeboden aan leerlingen van de school door de komst van buurtsportcoaches, volgens scholen met buurtsportcoach voor sport (in procenten)

	Ja	Nee	Weet niet
Sportdagen (n=54)	26	69	6
Schoolsporttoernooien (n=45)	29	58	13
Sportkennismakingslessen of sportclinics (n=59)	46	41	14
School-sportclub/school-sportvereniging die verbonden is aan de school (n=26)	62	35	4
Anders (n=7)	57	43	

Aanbod van sport- en beweegactiviteiten, ervaring sportorganisaties

In tabel 5.11 en 5.12 is te zien in hoeverre sportorganisaties met een buurtsportcoach het idee hebben dat door de komst van de buurtsportcoach het aanbod aan sport- en beweegactiviteiten voor leerlingen van een school is toegenomen.

Tabel 5.11 Toename in aanbod van sport- en beweegactiviteiten voor leerlingen van een school, in de afgelopen twaalf maanden, volgens sportorganisaties met een buurtsportcoach, in procenten)

	Ja	Nee	Weet niet
Op en rond een school (gymls niet meegerekend) (n=56)	57	23	20
Op de sportvereniging/organisatie voor leerlingen van een school (n=55)	64	20	16

Tabel 5.12 Toename in aanbod van sportactiviteiten voor andere groepen kinderen, in de afgelopen twaalf maanden, volgens sportorganisaties met een buurtsportcoach, in procenten)

	Ja	Nee	Weet niet
Kinderen van een kinderopvang/peuterspeelzaal (0-4 jaar) (n=5)	20	80	
Kinderen van na- en/of buitenschoolse opvang (n=31)	61	23	16
Kinderen/jongeren uit een bepaalde wijk of buurt (n=39)	62	28	10
Kinderen/jongeren in de jeugdzorg (n=11)	45	45	9
Kinderen/jongeren uit de vluchtelingenopvang (n=6)	50	17	33
Kinderen/jongeren in arme gezinnen (n=27)	63	19	19
Anders (n=10)	80	20	

5.5 Kwaliteit aanbod

Een buurtsportcoach kan ook positief bijdragen aan de kwaliteit van het aanbod van sport- en beweegactiviteiten. De betrokken organisaties, scholen en sportorganisaties, is gevraagd in hoeverre zij door de komst van de buurtsportcoach veranderingen in kwaliteit van het aanbod ervaren (zie tabel 5.13).

Tabel 5.13 Mate van verandering in kwaliteit (pedagogisch, methodisch, didactisch) van het sport- en beweegaanbod op school sinds de komst van de buurtsportcoach, volgens scholen met buurtsportcoach voor sport (n=73) en volgens sportorganisaties (n=89) (in procenten)

	Scholen	Sportorganisaties
De kwaliteit van de aangeboden activiteiten is sterk afgenomen	1	2
De kwaliteit van de aangeboden activiteiten is licht afgenomen	1	2
De kwaliteit van de aangeboden activiteiten is min of meer gelijk gebleven	21	24
De kwaliteit van de aangeboden activiteiten is licht toegenomen	22	30
De kwaliteit van de aangeboden activiteiten is sterk toegenomen	44	20
Weet niet	3	4
Niet van toepassing	8	17

5.6 Sport- en beweegdeelname

Aan betrokken organisaties is gevraagd of zij de indruk hebben dat door de komst van de buurtsportcoach meer mensen zijn gaan sporten.

Tabel 5.14 Indruk van scholen met een buurtsportcoach voor sport dat door de komst van de buurtsportcoach... (in procenten, n=73)

	Ja	Nee	Weet niet
Meer leerlingen van uw school zijn gaan sporten en bewegen	16	49	34
Leerlingen van uw school meer/vaker zijn gaan sporten en bewegen	18	53	29
Leerlingen van uw school zijn doorgestroomd naar structureel sport- en beweegaanbod buiten de school	18	36	47

Tabel 5.15 Indruk van sportorganisaties dat door de komst van de buurtsportcoaches meer leden bij de sportvereniging/-organisatie zijn komen sporten (in procenten, n=89)

Ja	60
Nee	29
Weet niet	11

Tabel 5.16 Leden uit verschillende doelgroepen die volgens sportorganisaties bij de sportvereniging/-organisatie zijn komen sporten (percentage sportorganisaties die ledenwinst zien, procenten, n=53)

Jeugd (tot 18 jaar)	87
Jeugd in arme gezinnen	26
Buurtbewoners/wijkbewoners	25
Meisjes/vrouwen	21
Mannen/jongens	21
Allochtonen	19
Mensen uit een aandachtswijk	15
Volwassenen (18 tot 65 jaar)	11
Mensen met een handicap of chronische aandoening	11
Ouderen (65-plussers)	8
Mensen met overgewicht	8
Inactieven	4
Werkzoekenden	2

Tabel 5.17 Indruk van overige organisaties met een buurtsportcoach voor sport dat door de komst van de buurtsportcoach... (in procenten, n=25)

	Ja	Nee	Weet niet	N.v.t.
Meer mensen uit de doelgroep van uw organisatie zijn gaan sporten en bewegen?	76	8	12	4
Mensen uit de doelgroep van uw organisatie meer/vaker zijn gaan sporten en bewegen?	68	8	20	4
Mensen uit de doelgroep van uw organisatie zijn doorgestroomd naar structureel sport- en beweegaanbod bij een sportvereniging en/of andere sportorganisatie?	52	24	20	4

In tabel 5.18 is te zien hoe buurtsportcoaches, exclusief cultuurscoaches, inschatten dat door hun inzet meer mensen zijn gaan sporten en bewegen.

Tabel 5.18 Indruk van buurtsportcoaches over de toename in sporten en bewegen van verschillende doelgroepen door hun inzet (in procenten, n=197)*

	Ja	Nee	Weet niet
Jeugd (tot 18 jaar)	76	5	20
Meisjes/vrouwen	73	2	25
Mannen/jongens	69	3	28
Mensen met overgewicht	68	6	27
Allochtonen	64	4	32
Mensen uit een aandachtswijk	61	5	35
Inactieven	60	7	33
Jeugd in arme gezinnen	59	7	35
Buurtbewoners/wijkbewoners	55	9	36
Volwassenen (18 tot 65 jaar)	38	18	44
Mensen met een handicap of chronische aandoening	38	17	45
Ouderen (65-plussers)	32	21	47
Vluchtelingen	28	20	51
Werkzoekenden	21	21	57
Mensen uit het bedrijfsleven	8	28	63
Anders	5	23	73

* Combinatiefunctionarissen voor cultuur niet meegenomen.

5.7 Meerwaarde buurtsportcoach en zichtbaarheid van effecten

Meerwaarde buurtsportcoach volgens betrokken organisaties

Tabel 5.19 Beoordeling van de meerwaarde van de buurtsportcoaches voor het functioneren van de organisatie, door organisaties, naar sector (meer antwoorden mogelijk, in procenten, n=204)

	Totaal (n=204)	Sport (n=89)	Cultuur (n=9)	Onderwijs (n=81)	Overig (n=25)
Geen meerwaarde	4	1	22	4	12
Weinig meerwaarde	10	10	0	12	4
Neutraal	23	27	11	23	12
Grote meerwaarde	34	40	33	32	20
Zeer grote meerwaarde	28	21	33	28	52
Geen meerwaarde	4	1	22	4	12

Zichtbaarheid effecten

Tabel 5.20 Uitspraken buurtsportcoaches over zichtbaarheid en opbrengsten (in procenten, n=206)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
De effecten van mijn inzet zijn duidelijk zichtbaar	6	15	78	1	
Ik ben als combinatiefunctionaris/buurtsportcoach goed zichtbaar in de gemeente/wijk	10	25	58	1	6

Tabel 5.21 Uitspraken van organisaties over zichtbaarheid en opbrengsten (in procenten, n=204)

	(Zeer) oneens	Neutraal	(Zeer) eens	Weet niet	N.v.t.
Ik vind de effecten van de inzet van de combinatiefunctionaris/buurtsportcoach voor mijn organisatie duidelijk zichtbaar	10	20	65	3	1
De combinatiefunctionaris/ buurtsportcoach is goed zichtbaar in de gemeente/wijk	17	23	46	8	6
Ik ben tevreden over de activiteiten die de combinatiefunctionaris/ buurtsportcoach uitvoert	6	12	79	1	1

5.8 Samenvatting

Monitoring en evaluatie

- Volgens bijna alle buurtsportcoaches wordt in hun organisatie op incidentele dan wel structurele basis verantwoordig afgelegd over werkzaamheden en resultaten van de inzet van de buurtsportcoach. Een groot deel van de buurtsportcoaches geeft aan dat in hun organisatie de activiteiten van de buurtsportcoach en het aantal deelnemers van activiteiten op structurele basis worden geregistreerd (beide 85%). Dat geldt iets minder voor het proces van samenwerking en uitvoering (66% op structurele basis) en voor de resultaten van de inzet van buurtsportcoaches (67% op structurele basis) en fors minder voor de tevredenheid van samenwerkingspartners of cofinanciers (43% op incidentele, 44% op structurele basis).
- Organisaties waarbij een buurtsportcoach betrokken is geven veel minder vaak aan dat er op incidentele dan wel structurele basis verantwoording wordt afgelegd. Bij een klein deel van de betrokken organisaties gebeurt dat nooit (tussen 18% en 28%).

Behaald resultaat op landelijke en lokale doelen

- De buurtsportcoaches hebben vooral het idee dat zij duidelijk resultaat zien op de doelstelling van het stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen (81%) en het stimuleren dat meer mensen kunnen sporten en bewegen in de buurt (78%). Bij de andere landelijke doelstellingen zien zij dat resultaat minder duidelijk of een beetje. De helft van de buurtsportcoaches (51%) ziet bijvoorbeeld een beetje resultaat bij de doelstelling dat meer mensen lid worden van de sportvereniging (44% duidelijk). Bij de andere doelstellingen geeft een deel van de buurtsportcoaches ook aan het niet te weten.
- Betrokken organisaties vinden het nog wat lastiger een inschatting te maken van het behaalde resultaat op de landelijke doelstellingen. De helft van de organisaties ziet duidelijk resultaat op de doelstelling van het stimuleren van een dagelijks sport- en beweegaanbod op en rond scholen. 44 procent ziet dat resultaat bij de doelstelling van het stimuleren dat meer mensen kunnen sporten en bewegen in de buurt. Bijna de helft ziet een beetje resultaat bij de doelstelling om meer mensen lid te laten worden van een sportvereniging.
- Ook bij de lokale doelen is het resultaat dat buurtsportcoaches en betrokken organisaties inschatten niet altijd duidelijk. Buurtsportcoaches zien het meest duidelijk resultaat bij de lokale doelstelling van uitbreiden van sport- en beweegaanbod voor specifieke doelgroepen (75%), het stimuleren van sport- en beweegdeelname voor specifieke doelgroepen (70%), het verbeteren van de kwaliteit van het bewegingsonderwijs (52%) en dat kinderen en jongeren hun talenten ontdekken (50%). 59 procent van de buurtsportcoaches ziet een beetje resultaat van de doelstelling van het vergroten van de betrokkenheid van ouders (34% duidelijk resultaat). Organisaties geven ook hier wat minder snel aan op deze doelstellingen duidelijk resultaat te zien.

Bereik van doelgroepen

- De buurtsportcoaches (71%) en betrokken organisaties (69%) zijn in het algemeen behoorlijk tevreden over het bereik van de beoogde doelgroepen. Daarin is ten opzichte van voorgaande metingen niet veel veranderd.

Aanbod en kwaliteit van sport- en beweegactiviteiten

- Buurtsportcoaches hebben volgens de betrokken scholen een positief effect op het aanbod van sport- en beweegactiviteiten voor leerlingen van hun school. Bijna twee derde (63%) van de betrokken scholen geeft aan dat door de komst van de buurtsportcoach het aanbod van sport- en

beweegactiviteiten op school na schooltijd is toegenomen (min of meer gelijk aan 2014). Dit geldt in iets mindere mate ook voor activiteiten onder schooltijd (57%) en tijdens de gymles (46%).

- Scholen met een buurtsportcoach voor sport zijn overwegend positief over de bijdrage van buurtsportcoaches aan de kwaliteit van het aanbod. Ongeveer twee derde van de scholen zegt dat de kwaliteit van het aanbod door de komst van buurtsportcoach (licht tot sterk) is toegenomen (vergelijkbaar met vorige meting). Van de sportorganisaties zegt de helft dit.

Sport- en beweegdeelname

- Betrokken scholen met een buurtsportcoach voor sport hebben nu niet direct het idee dat door de komst van de buurtsportcoach meer leerlingen daadwerkelijk zijn gaan sporten en bewegen of dat leerlingen vaker zijn gaan sporten en bewegen of dat zij zijn doorgestroomd naar structureel sport- en beweegaanbod (16% resp. 18% resp. 18% resp. zegt ja). Of er wordt aangegeven dat dit niet zo is of dat ze het niet weten. Vooral de doorstroming naar sportaanbod buiten de school kunnen scholen moeilijk inschatten.
- Zestig procent van de sportorganisaties waarbij een buurtsportcoach betrokken is zijn van mening dat door de komst van de buurtsportcoach meer leden bij de sportvereniging zijn komen sporten. Zij noemen vooral de jeugd als bereikte doelgroep.
- Buurtsportcoaches zelf schatten hun rol bij het veranderen van de sport- en beweegdeelname van verschillende doelgroepen behoorlijk positief in. Zij denken vooral dat door hun komst de jeugd meer is gaan sporten en bewegen (76%). Hun inschatting houdt verband met de doelgroepen waar zij zich op richten. Over bijvoorbeeld volwassenen, mensen met een handicap, ouderen, vluchtelingen en werkzoekenden zijn zij wat minder zeker van hun zaak.

Meerwaarde en zichtbaarheid buurtsportcoach

- Betrokken organisaties ervaren de buurtsportcoach over het algemeen als (zeer) grote meerwaarde voor het functioneren van de organisatie (62%).
- Twee derde (65%) van de betrokken organisaties is van mening dat de effecten van de inzet van buurtsportcoaches voor hun organisatie duidelijk zichtbaar is. Buurtsportcoaches (78%) zijn het eens met de stelling dat de effecten van hun inzet duidelijk zichtbaar zijn.
- Aan de zichtbaarheid van de buurtsportcoach in de gemeente of wijk valt echter nog wel wat te verbeteren. Bijna de helft (46%) van de organisaties en ruim de helft (58%) van de buurtsportcoaches vindt dat de buurtsportcoach op zichzelf goed zichtbaar is.

Literatuur

Heijden, A. von, Leijenhorst, M., Hakkers, S. en Hilhorst, J. (2013). *Impuls lokaal bekeken: Veelzijdig en van meerwaarde. Verdiepingsonderzoek naar effecten en processen van de inzet van combinatiefunctionarissen en buurtsportcoaches*. Utrecht/Ede: Mulier Instituut/Kennispraktijk - voor sport, onderwijs en gezondheid.

Heijden, A. von, Boers, E., Hakkers, S. en Hilhorst, J. (2012). *Impuls lokaal bekeken: Verbinders in de tweede tranche. Verdiepingsonderzoek naar effecten én processen van de inzet van combinatiefunctionarissen*. Utrecht/Ede: Mulier Instituut/Kennispraktijk - voor sport, onderwijs en gezondheid.

Heijden, A. von, Leijenhorst, M., Kalmthout, J. van, Hilhorst, J., Boers, E., Beth, J. en Lucassen, J. (2011). *Impuls lokaal bekeken: Meer en beter. Verdiepingsonderzoek naar effecten én processen van de inzet van combinatiefunctionarissen binnen zes eerste tranche gemeenten*. Utrecht/Ede: Mulier Instituut/Kennispraktijk - voor sport, onderwijs en gezondheid.

Lindert, C. van, Pulles, I. en Poel, H. van der (2016). *Voortgangsrapportage Monitor Sport en Bewegen in de Buurt 2016*. Utrecht: Mulier Instituut.

Pulles, I., Lindert, C. van, en Poel, H. van der (2015). *Voortgangsrapportage Monitor Sport en Bewegen in de Buurt 2015*. Utrecht: Mulier Instituut.

Bijlage 1 Methodische verantwoording

Onderzoeksopzet

Dit verdiepingsonderzoek vindt plaats in zestien gemeenten. Bij de uitvoering van het onderzoek is rekening gehouden met de gefaseerde invoering van de beleidsimpuls, waarbij in opeenvolgende tranches een toenemend aantal gemeenten aan het onderzoek zijn toegevoegd.⁵ De benodigde gegevens voor dit onderzoek zijn verzameld door een online vragenlijst voor te leggen aan buurtsportcoaches en aan organisaties die bij de inzet van buurtsportcoaches betrokken zijn.

Deelnemende gemeenten

Aan deze meting deden zestien gemeenten uit verschillende tranches van de regeling mee. Ten opzichte van het voorgaande onderzoek hebben twee gemeenten niet deelgenomen aan het onderzoek. Een gemeente is afgefallen, een andere gemeente was niet op tijd met het aanleveren van de contactgegevens waardoor deze gemeente niet aan het onderzoek deel kon nemen.

Tabel B1.1 Lokale achtergrondkenmerken gemeenten naar tranche, inwoneraantal en aantal FTE aan buurtsportcoaches

					Norm FTE buursportcoaches 2015 ^{II}
	Gemeente	Inwoneraantal ^I	Grootte	Tranche	
1	Amersfoort	149 662	Groot	1	31,23
2	Amsterdam	799 278	Groot	1	127,35
3	Den Haag	505 856	Groot	1	90,69
4	Utrecht	321 916	Groot	1	49,74
5	Venlo	100 159	Groot	1	18,86
6	Zwolle	122 562	Groot	1	23,16
7	Delft	99 097	Middelgroot	2	15,10
8	Hoorn	71 360	Middelgroot	2	12,37
9	Roermond	56 690	Middelgroot	2	8,68
10	Roosendaal	77 155	Middelgroot	2	15,18
11	Vlaardingen	70 905	Middelgroot	2	12,90
12	Smallingerland	55 454	Klein	3	8,29
13	Utrechtse Heuvelrug	48 092	Klein	3	9,89
14	Berkelland	44 769	Klein	4	9,34
15	Horst aan de Maas	41 810	Klein	4	8,65
16	Dronten	40 679	Klein	5	8,93

^IBron: CBS, Demografische kenmerken per gemeente 2013

^{II}Bron: Gemeentefonds, decembercirculaire 2015

Vragenlijsten en respons

Het onderzoek bestaat uit vragenlijsten voor de volgende doelgroepen voor buurtsportcoaches en een vragenlijst voor betrokken organisaties vanuit de sectoren onderwijs, sport, cultuur en overige sectoren

⁵ Een uitgebreide onderzoeksopzet staat beschreven in het eerste rapport (Von Heijden et al., 2011) en is te downloaden op www.mulierinstituut.nl

als zorg, welzijn en bedrijfsleven. De vragen die de buurtsportcoaches en de betrokken organisaties voorgelegd hebben gekregen gaan in op de werkzaamheden van de buurtsportcoaches en de waargenomen resultaten van hun inzet. Ook zijn vragen gesteld over het proces, zoals knelpunten, succesfactoren en tevredenheid over de samenwerking. De vragenlijst voor betrokken organisaties waren aangepast op de sector waarin zij werkzaam zijn. Onderwijsorganisaties kregen bijvoorbeeld andere vragen dan culturele organisaties.

De zestien deelnemende gemeenten leverden de e-mailgegevens aan van de buurtsportcoaches en de organisaties waarvan zij dachten dat die betrokken zijn bij de inzet van een buurtsportcoach.

Bijlage 2. Overige tabellen

Tabel B2.1 Mate waarin buurtsportcoaches andere dan algemene werkzaamheden uitvoeren (meer antwoorden mogelijk, n=206)

	Nooit	Soms	Vaak
Enthousiasmeren van de doelgroep(en) tot deelname aan activiteiten	6	21	73
Enthousiasmeren van andere partijen	2	37	62
Activiteiten en/of bijeenkomsten organiseren	5	35	59
Verbeteren van bestaande activiteiten	4	42	54
Coachen en begeleiden van deelnemers	15	31	54
Lesgeven aan deelnemers	20	27	53
Bemiddelen tussen vraag en aanbod	9	41	50
Een rooster of (jaar)planning maken	16	34	50
Doorverwijzen van deelnemers naar structureel aanbod	10	44	46
Samenwerking tussen organisaties opzetten/opstarten	10	46	45
Meedenken/adviseren over visie, beleid of activiteiten	5	51	44
Samenwerking tussen organisaties ondersteunen	5	51	43
In kaart brengen van het bestaande aanbod	7	50	43
Ontwikkelen producten en diensten, activiteiten of leerlijnen	15	49	37
Professionaliseren (eigen kennis en vaardigheden op peil houden/ontwikkelen)	4	60	36
Netwerken in kaart brengen of tot stand brengen	14	51	35
Initiëren van aanbod en daarna overdragen	17	49	34
Signaleren van mogelijke problemen/behoefte bij de doelgroep(en) of in de buurt	11	54	34
Aansturen van een project of projectteam	18	48	34
Ouders actief betrekken bij activiteiten	15	52	33
Marketing en communicatie	20	49	31
Begeleiden van teamleden/medewerkers bij hun werk/ontwikkeling	22	49	29
Jaarrapportages opstellen over inzet en resultaten	24	49	27
In kaart brengen beginsituatie van de doelgroep(en)	18	55	27
Buurtsportcoaches (bij)scholen, trainen	41	45	14
Scholing/workshops voor buurtsportcoaches ontwikkelen	50	38	11

Herculesplein 269 | 3584 AA Utrecht | Postbus 85445 | 3508 AK Utrecht
T +31 (0)30 721 02 20 | info@mulierinstituut.nl | www.mulierinstituut.nl

Kennispraktijk
voor sport, onderwijs & gezondheid

Horapark 4
6717 LZ Ede
info@kennispraktijk.nl
www.kennispraktijk.nl

Mulier Instituut
Sociaal-wetenschappelijk sportonderzoek

Postbus 85445
3508 AK Utrecht
030 721 0220
info@mulierinstituut.nl
www.mulierinstituut.nl